

КОРЕНЪТ НА ПРАВЕДНИЯ

Е. У. Тоузър

<http://christian-books.hit.bg>

Преводач: Юлия Борисова (28-46)

ПРЕДГОВОР

Тези глави се появиха за период от около пет години и бяха писани на много места и при различни интересни обстоятелства. Те в никакъв случай не са религиозни есета, но са родени всред самия живот и ако те - както се надявам - са изцяло обърнати към небето - все пак не са отдалечени от грубия живот, където Божиите чада се борят, работят и се молят.

Благосклонният прием, който тези глави получиха, когато за пръв път бяха издадени в "Алиънс Уикли" /списание - б.пр./ доведе до тяхната публикация в тази по-трайна форма.

1. КОРЕНЪТ НА ПРАВЕДНИЯ

Забележимото различие между вярата на нашите бащи, както беше схващана от тях, и същата вяра, както се разбира и живее от децата им, е, че бащите се занимаваха с корена на нещата, докато съвременните потомци изглежда обръщат внимание само на плода.

Това се вижда от отношението ни спрямо някои велики християнски души, чиито имена са почитани всред църквите - напр. Августин или Бернард от по-ранните времена, или Лутер и Уесли - от по-скорошните. Днес пишем биографии на подобните на тях и хвалим техния плод, но тенденцията е да пренебрегваме корена, от който изниква плодът. "Коренът на праведния дава плод" (Притчи 12:12 - б.пр.) - говори мъдрецът от Притчи. Бащите ни се вглеждаха внимателно в корена на дървото и бяха готови да очакват търпеливо появяването на плода. Ние искаме незабавно плода, дори когато коренът е слаб или неравен, или въобще липсващ. Нетърпеливите днешни християни обясняват простата вяра на светиите от по-ранните дни и се усмихват на сериозното им виждане за Бога и светите неща. Те бяха жертви на собствения си ограничен религиозен кръгозор, но велики и упорити души, посредством което съумяха да достигнат задоволителна духовна опитност и да направят много добро в света, въпреки своите спънки. Така ние подражаваме на техния плод, без да приемем тяхното богословие или да се затрудним твърде много, възприемайки тяхната позиция "всичко или нищо" спрямо религията.

Така говорим ние (или по-точно мислим, без да говорим) и всеки глас на мъдрост, всяка основа на религиозна опитност, всеки природен закон ни казва колко сме неправи. Клонът, който се окършва от дървото по време на буря, може да разцъфти за кратко време и да създаде впечатление у немислещия минавач, че е здрав и плодоносен, но крехките му цветчета скоро ще погинат, а клонът ще изсъхне и ще умре. Няма траен живот извън корена.

Много от това, което "минава днес за християнство" е късото, полирано усилие на увредения клон да даде плода си на времето му. Но дълбоките закони на живота са против това. Заниманието с видимостите и съответното пренебрежение на корена, който е извън обзора на истинския духовен живот, са пророчески знаци, които минават незабелязани. Важат само непосредствените резултати, бързи доказателства на сегашен успех, без мисъл за идещата седмица или идещата година. Религиозният прагматизъм (груб материализъм - б.пр.) вилнее всред вярващите. Истината е това, което се върши. Ако има резултати, това е

добро. Има само един резултат за религиозния водач: успехът. Всичко му се прощава, с изключение на поражението.

Дървото може да устои на почти всяка буря, ако коренът му е здрав, но, когато смоковницата, която нашият Господ прокълна, изсъхна от корените, тя незабавно изсъхна. Църква, която е здраво вкоренена, не може да бъде разрушена, но нищо не ще спаси църква, чийто корен е изсъхнал. Никакви насърчения, никакви рекламни кампании, никакви пожертвувания на пари и никакви великолепни издания не могат да върнат живота в дървото без корен.

С едно щастливо пренебрежение към съдържанието на метафората, апостол Павел ни увещава да гледаме на нашите източници. "Вкоренени и основани в любовта" (Ефесяни 3:17) казва той нещо, което явно е объркване на метафоричната фигура и отново увещава читателите си да бъдат "вкоренени и назидани в Него" (Колосяни 2:7) - нещо, което разглежда християнина и като дърво, следващо да бъде добре вкоренено и като храм, който да се съгради на здрава основа.

Цялата Библия и всички велики светии на миналото съвместно ни казват същото нещо. "Не считайте нищо за даденост" - ни говорят те. "Върнете се към основите, отворете сърцата си и изследвайте Писанията. Носете кръста си, следвайте вашия Господ и не обръщайте внимание на преходната религиозна мода. Тълпите са всякога неправни. Във всяко поколение числото на праведните е малко. Уверете се, че сте между тях."

"Човек не ще се утвърди чрез беззаконие, а коренът на праведните не ще се поклати" (Притчи 12:3).

2. ТРЯБВА ДА ДАДЕМ ВРЕМЕ НА БОГА

Може би най-разпространеният и постоянен проблем, който може да се намери сред християните, е проблемът за забавения духовен напредък. Защо след години от изповедта, че сме християни, толкова много личности се намират не по-далеч от мястото, когато са повярвали отначало?

Някои биха се опитали да разрешат затруднението, отговаряйки точно, че такива личности никога не са били спасени и никога наистина не са били обърнати. Те са просто заблудени изповядали, които не са достигнали до истинско обръщение.

За малцина това може да бъде отговорът и ние бихме приели такова обяснение като окончателно, ако не знаехме, че заблуденият изповядал никога не оплаква липсата си на духовен ръст, но това прави истинският християнин, който е имал истинска опитност на обръщение и който е сигурен, че уповава именно в този миг на Христа за спасение. Безчислено много подобни повярвали са между разочарованите, които оплакват своя неуспех да напреднат в духовния живот.

Причините за забавения растеж са многобройни. Няма да бъде точно ако припишем това на една единствена погрешка. Все пак една от тях е така всеобща, че лесно може да е главната причина - неуспехът да дадем време за култивиране на познанието за Бога.

Изкушението да направим нашето отношение към Бога разсъдъчно, вместо лично, е много силно. Да повярваш за спасение през настоящото време е намалено до еднократен акт, който не изисква по-нататъшно внимание. Новоповярваният осъзнава един извършен акт, а не един жив Спасител, който трябва да бъде следван и хвален.

Християнинът е силен или слаб според това колко задълбочено е култивирал познанието за Бога. Павел е всичко друго, но не защитник на "веднъж станалата", автоматична християнска школа. Той посвети целия си живот на изкуството да познава Христа. "А още и вмениявам всичкото, че е щета поради превъзходството на познаването на Христа Исуса, моя Господа, за Когото изгубих всичко и вмениявам всичко за измет, само Христа да придобия... да позная Него и силата на Неговото възкресение и участието в

Неговите страдания, съобразуван със смъртта Му... и тичам към целта за наградата на горното от Бога призвание в Христа Исуса" (Филипяни 3:8, 10, 14).

Напредъкът в християнския живот е точно равен на растящото познание, което спечелваме чрез лична опитност за Триединния Бог. А такава опитност изисква цял живот, посветен на нея, и много време, прекарано в святата задача постоянно да опознаваме Бога. Бог може да бъде познат задоволително само след като Му посветим време. Без да го искаме, ние сме записали нашата голяма грешка, върху заглавията на нашите книги и в песните си. Пеем "Малък разговор с Исуса" и наричаме нашата книга "Божията минута", или нещо също толкова многозначително. Християнин, който се задоволява да даде на Бога своята "минута" и да има "малък разговор с Исуса", е същият, който изявява на евангелското богослужение плача си за закъснелия си духовен растеж и моли благовестителя да му посочи пътя за излизане от това затруднение.

Трябва добре да го възприемем: няма къс път към святостта. Дори кризите, които идват в духовния живот, са обикновено резултат от дълги периоди на размишление и молитвено вглъбяване. Когато чудото става все по-изумително, възможно е да дойде криза с революционни измерения. Но тази криза е свързана с предходящото. Това е внезапна, сладостна експлозия - пробив на водата, която е увеличила вътре налягането си така, че повече не можем да я задържим. Назад от всичко това е бавното изграждане и подготовка, идващо от очакването на Бога.

Хиляди смущаващи неща ни отклоняват от мислите за Бога, но ако сме мъдри, ще ги отблъснем от себе си и ще дадем място на Царя, намирайки време да Го приемем. Някои неща могат да бъдат пренебрегнати с малко загуба в духовния живот, но да се пренебрегне общението с Бога е да навредим на самите себе си и то там, където не можем да си го позволим. Бог ще откликне на усилията ни да Го познаем. Библията ни казва как - въпросът е до колко решително се заемаме със своята задача.

3. ЛЕСНО СЕ ЖИВЕЕ С БОГА

Първата атака на сатана над човешкия род беше хитрото му усилие да разруши доверието на Ева в Божието доброжелателство. За нейно и наше съжаление той успя твърде добре. От този ден хората имат лъжлива представа за Бога и точно това издърпа изпод краката им основата на праведността и ги тласна към безпокойно и разрушително живеене.

Нищо не разцепва и не деформира душата така, както ниското и недостойно схващане за Бога. Някои секти, подобно на фарисеите, поддържайки, че Бог е строг и суров, успяваха все пак да запазят сравнително високо равнище на външна благонравност, но праведността им беше само външна. Вътрешно те бяха "варосани гробници", както самият Господ им каза. Погрешният им възглед за Бога имаше за резултат погрешно поклонение. За фарисея служението на Бога беше задължение, което той не обичаше, но което не можеше да избегне без твърде голяма за понасяне загуба. Богът за фарисеите не беше лесен за съвместен живот, така че религията им стана мрачна, груба и нелюбяща. И това наистина е така, защото нашето разбиране за Бога винаги трябва да определя свойствата на религията ни.

Много християни още от земния живот на Христа насам са били също мрачни и сурови. А причината е била същата - недостойно и несъответстващо виждане за Бога. Инстинктивно ние се опитваме да бъдем подобни на нашия Бог и ако Той е строг и взискателен и ние ще сме такива.

От неуспеха да разберем по-точно Бога идва един свят от нещастие за добрите християни дори днес. Счита се, че християнският живот е мрачно монотонно носене на кръста под окото на един строг Отец, Който очаква много и не прощава нищо. Той е суров, заядлив, много раздрознителен и на Него много трудно се угажда. Начинът на живот,

произтичащ от такива извратени представи, по необходимост е само пародия на истинския живот в Христа.

Крайно важно за духовното ни благополучие е да имаме винаги вярно схващане за Бога. Ако мислим за Него като за студен и взискателен, ще бъде невъзможно да Го обичаме и нашият живот ще стане жертва на раболепен страх. Ако ние смятаме, че е благожелателен и разбиращ, целият ни вътрешен живот ще отразява тази идея.

Истината е, че Бог е най-обаятелната от всички личности, а служението Нему - една от неизказаните радости. Той цял е любов и този, който Му уповава, няма нужда да познава нищо друго, освен тази любов. Той наистина е справедлив и не би извинил греха; но през кръвта на вечния Завет Той е силен да действа спрямо нас така, както би действувал ако не бяхме никога съгрешили. Спрямо уповаващите човешки чада Неговата милост винаги ще тържествува над съда.

Общението с Бога е прекрасно повече от всички думи. Той общува със Своите изкупени с едно лесно, несмуцавано общение, което е отморяващо и оздравяващо за душата. Той не е обидчив, нито себичен, нито раздражителен. Това, което Той е днес, ние ще намерим у Него утре, в другиден и през следващата година. На Него не се угажда трудно, макар че Той може да се задоволи трудно. Той иска от нас само това, което пръв е дал. Той е бърз да отбележи всяко просто усилие да Му доставим удоволствие и еднакво бърз да пренебрегне несъвършенствата, когато знае, че сме желали да изпълним Неговата воля. Той ни люби заради самите нас и цени любовта ни повече от галактиките на един новосътворен свят.

За нещастие много християни не могат да се освободят от своите извратени представи за Бога и тези представи отравят сърцата им и разрушават вътрешната им свобода. Тези приятели служат на Бога мрачно, така както го правеше по-старият брат, вършейки това, което е право, без възторг и без радост и беше изцяло неспособен да разбере бликащото, въодушевено празнуване, когато блудният син си дойде у дома. Тяхната идея за Бога изключва възможността Той да е щастлив в Своя народ и те смятат пеенето и възклищаването за чист фанатизъм. Такива са нещастни души, предопределени да вървят тежко по меланхоличния си път, мрачно решени да вършат право, ако небесата се срутят, и да са на печелившата страна в деня на Съда.

Колко добре би било ако знаехме, че с Бога се живее лесно. Той помни нашия състав и знае, че сме пръст. Вярно е, че понякога ни наказва, но дори това Той върши с усмивка, тази величава и нежна усмивка на Отец, Който се радва на несъвършения, но обещаващ син, все по-вече приличащ с изминаването на дните на Оногова, Чийто син е.

Някои от нас са религиозно нестабилни и с ранима съвест, защото знаем, че Бог вижда всяка наша мисъл и познава всичките ни пътища. Не трябва да бъдем такива. Бог е сборът от цялата дълготърпеливост и есенцията на благожелателната добра воля. Ние Го радваме най-много не опитвайки се конвулсивно да бъдем добри, но хвърляйки се в ръцете Му с всички наши несъвършенства и, вярвайки, че Той разбира всичко и все пак ни люби.

4. ДА СЛУШАМЕ ЧОВЕКА, КОЙТО СЛУША БОГА

Ако, докато слушаме някоя проповед, можем да отбележим една скъпоценност, наистина ние следва да сметем себе си за възнаградени за времето, което сме прекарали.

Подобна скъпоценност ми се откри по време на проповед, която слушах някога. От проповедта запомних не повече от едно струващо си изречение, но то беше толкова добро, че съжалявам, че не запомних проповедника, за да го похваля. Ето какво каза той: "Не слушай човек, който не слуша Бога."

Във всяка група от десет души, най-малко девет определено вярват, че са в състояние да дадат съвет на другите. А хората не са готови да дават съвети в никое друго поле така,

както в полето на религията и нравствеността. Но тъкмо в това поле средната личност е най-неподготвена да говори мъдро и е в състояние да причини най-много вреда, когато говори. По тази причина трябва внимателно да подбираме съветниците си. А подборът носи в себе си идеята за отхвърляне.

Давид предупреждава срещу съвета на нечестивите, а библейската история дава пример за мъже, претърпели поражение в своя живот, защото са следвали погрешен съвет. Ровоам например слушаше мъже, които не слушаха Бога и цялото бъдеще на Израел беше засегнато (като резултат) по трагичен начин. Съветът на Ахитофел беше зъл и прибави много към беззаконията на Авесалом.

Никой човек няма право да предлага съвет, преди да е чул да говори Бог. Никой човек няма право да съветва другите, ако не е готов да слуша и следва съвета на Господа. Истинската нравствена мъдрост трябва винаги да е ехо от Божия глас, Единствената безопасна светлина за нашия път е светлината, произлизаща от Христа. Светлината на света.

Особено важно е младите хора да научат на чий съвет да се доверят.

Бидейки на света за такова късо време, те нямат много опит и трябва да гледат към другите за съвет, и независимо дали го знаят или не, те ежедневно възприемат възгледите на другите и ги правят свои собствени. Тези, които най-шумно се хвалят с тяхната независимост, са приели от някого идеята, че независимостта е добродетел и самият им стремеж да бъдат индивидуалисти е резултат от влиянието на други. Те са това, което са, поради съвета, който са последвали.

Правилото да слушаме само тези, които са послушали Бога най-напред, ще ни спаси от много примки. Всички предмети в религията следва да се пробват чрез това. В този период на необикновена религиозна активност трябва да останем спокойни и търпеливи. Преди да последваме който и да е човек, следва да погледнем на помазанието на челото му. Нямаме духовното задължение да помагаме на когото и да е в каквато и да е дейност, ако той не носи върху себе си белега на кръста. Никакъв повик към нашата симпатия, никакви тъжни истории, никакви ужасяващи картини не бива да правят да влагаме парите и времето си в начинания, които се движат от личности, твърде заети, за да слушат Бога.

Бог има и сега Своите избрани мъже, и те без изключение са добри слушатели. Те могат да слушат, когато говори Господ. И ние можем да слушаме безопасно такива хора, но не и други.

5. ТРЯБВА ДА СЛУШАМЕ ДОСТОЙНО

От повечето хора се приема безгрижно, че когато проповедникът произнася някое послание на истината и словата му стигнат ушите на слушателите, се осъществява действително един акт на слушане от тяхна страна. Приема се, че биват научени, защото са слушали Словото Божие. Но това не е задължително.

Ако искаме да бъдем наистина научени, трябва да бъдем достойни за слушане или точно следва да слушаме по достоен начин. При слушането на проповед, четенето на добра книга или даже четене на самата Библия, губим много неща поради това, че, не сме достойни да слушаме тази истина. Иначе казано, не сме се сблъскали още с нравствените предпоставки, които се изискват, за да се чуе правилно истината.

Текстът: "Така ще бъде словото Ми, което излиза из устата Ми: не ще се върне при Мене празно" (Исаия 55:11) не подкрепя схващането, че Божията истина е действена където и когато се проповядва. Жалбата на старозаветните пророци беше, че викаха високо в сред Израел, но думите им не бяха възприети. "Понеже аз викнах, а вие не послушахте, простирах ръката си, а никой не внимаваше, но отхвърлихте всичкия мой съвет, избличението ми не рачихте" (Притчи 1:24-25). Притчата на нашия Господ за сеяча и семето е друго доказателство, че може да се слуша без полза. Павел се отстри от евреите чрез цитата:

"Слухом ще чуете и няма да разумеете и с очи ще гледате и няма да видите" (Деяния 28:26) и започна своето служение между езичниците.

Преди да има истинско, вътрешно разбиране на божествената истина, следва да съществува морална подготовка. Нашият Господ го изявява в много откъси на Евангелието. "В онова време отговори Исус и рече: Прославям Те, Отче, Господи на небето и на земята, че си утаил това от мъдрите и разумните и открил Си го на младенците. Ей, Отче, защото така бе угодно пред Тебе" (Матей 11:25-26). Евангелието на Йоана е пълно с поучението, че следва да има духовна подготовка вътре в душата преди истинското разбиране на Божията истина. Това е отразено в Йоан 7:17. "Ако иска някой да върши Неговата воля, позна ще за поучението дали е от Бога". А Павел говори недвусмислено: "Естественият обаче човек не побира това, което е от Духа Божий, защото за него е безумие и не може да се разбере, понеже то духовно се изпитва" (I Коринтяни 2:14).

Когато относно един проповедник средната църква фактически се пита: "Този човек достоен ли е да ни говори", считам, че подобен въпрос е валиден, но има друг, повече съобразен с обстоятелствата; той е: "Достойни ли сме да слушаме този човек?" Поведение на смирение от страна на слушателите ще им осигури повече светлина от какъвто и да е светилник, който на Господ Му е угодно да им изпрати.

Когато мъж или жена станат достойни да слушат, Бог им говори чрез много недостойни посредници. Петър например дойде до покаяние чрез кукуригането на петел. Разбира се, петелът нямаше представа за ролята, която играеше, но Петровият Господ беше наредил за него така нещата, че кукуригането на петела разби сърцето на Неговия отстъпил апостол и му даде поток от покаяни сълзи. Августин дойде до покаяние, виждайки един свой приятел да бъде убит от гръмотевица. Николас Херман беше обърнат посредством виждането на дърво, оголено от листата си през зимата. Спърджън повярва след като чу един смирен методистки библиейски учител да увещава едно събрание. Муди беше доведен до ясно помазание с Духа чрез свидетелството на една простосърдечна възрастна жена, която познаваше.

Всички тези примери ни учат на едно и също нещо. Бог желае да говори на сърцата на онези, които се подготвят да слушат и обратно, тези, които не се подготвят, няма да чуят нищо, дори ако Божието Слово попада в ушите им всяка неделя.

Добрите слушатели са толкова важни, колкото добрите проповедници. Нуждаем се и от двете.

6. ТОЗИ УТИЛИТАРЕН (ПОЛЕЗЕН – б.пр.) ХРИСТОС

Нашият Господ ни предупреди, че ще дойдат лъжехристи. Най-често мислим за тях като идващи отвън, но трябва да си припомним, че те могат да изникнат вътре в светилището.

Следва да бъдем изключително внимателни дали Христос, Когото изповядваме, че следваме, е наистина Христос Божий. Винаги има опасност да следваме Христос, който не е истинският, но някой, сътворен от нашето въображение и направен по наш образ.

Изповядвам чувство на смущение относно това, когато наблюдавам съмнителните неща, в които се казва, че Христос прави нещо за хората през наши дни. Той често е препоръчван като чудесно любезен, но не твърде много правещ различия Велик Брат, Който се радва да ни помогне да свържем нашите два края и който по-нататък ни прави услугата да се въздържа да задава каквито и да са неудобни въпроси относно нравствените и духовни стойности на тези краища.

В нашия стремеж да доведем хората да „приемат Христа“, често сме изкушени да представим за приемане един Христос, който едва ли е нещо повече от карикатура на

„Свялото онова”, Което беше заченато от Святия Дух, родено от девицата Мария, разпнато бе и възкръсна на третия ден, за да заеме мястото си отдясно на Величието в небесата.

През последните години например Христос беше популяризиран от така наречени евангелски християни като някой, който – ако бъде помолен по подходящ начин – ще помогне на благочестивия боксьор да нокаутира друг боксьор. Христос, казва се също така, помага на хокеиста да направи точния завой при своето обръщане. В друг случай Той помага на атлетично настроения свещеник да спечели високия скок и някой друг не само да пристигне пръв при състезанието по ориентиране, но да постави нов рекорд. За Него се казва, че е помогнал на молец се бизнесмен да отстрани един конкурент в сделка, да подбие съперник и да осигури желаната спогодба за неудоволствие на някого друг, който се е стремил да я придобие. Той (даже се счита), че дава подкрепа на молица се киноактриса, която играе такава развратна роля, че може да направи да се изчерви някоя професионална проститутка.

Така нашият Господ става Христос на ползата, нещо като лампата на Аладин, за да прави малки чудеса заради всекиго, който Го помоли да изпълни просбата му.

Явно никой не се спира, за да помисли, че ако Христос пристъпи на подиума и използва божествената Си сила за да помогне на единия боксьор да победи другия, той ще постави този боксьор в най-неизгодно положение и ще престъпи всяко здраво понятие за честност. Ако Той подпомага единия бизнесмен, за да погуби другия, Той би практикувал пристрастие и би разкрил характер, съвсем не приличащ на библейския образ на истинския Христос. Освен това бихме имали гротескното положение Господ на славата да идва на помощ на необърнатия Адам – според Адамовите изисквания.

Всичко това е твърдо ужасно, за да се разглежда дори и аз се надявам, че привържениците на този модерен, ползващ ни Христос не виждат последиците от своята просташка доктрина. Но може би те виждат и независимо от това са готови да поднасят този „полезен” Христос като Спасителят на човечеството. Ако това е така, те повече не вярват в божествеността, нито в господството на Христа във всеки точен смисъл на тези думи. Техният Христос е Христос на плътското удобство, не много отдалечен от езическите богове.

Цялото намерение на Бога при изкуплението е да ни направи свети и да ни възстанови по Божий образ. За да извърши това, Той ни освобождава от светски амбиции и ни отстранява от евтините и недостойни придобивки, където хората от света полагат сърцата си. Един свят човек не би и сънувал да иска от Бога да му помогне да победи противник или да тържествува над един съперник. Той не би пожелал да успее, ако друг претърпи поражение. Никой човек, у когото обитава Духът, не би дошъл до това да моли Господа да му помогне да нокаутира друг мъж за гнусна печалба или аплодисментите на вулгарните зрители.

Исус Навин, водещ битките на Господа, Давид, избавящ Божия Израел от филистимците, Уошингтън, търсещ Божията помощ срещу неприятеля, който би поробил младата Америка – това е високо ниво на нравствените и духовни принципи и съответства с Божиите намерения в човешката история. Но да се учи, че Христос би употребил Своята свята мощ, за да подпомогне светските ни интереси, е да причиним неправда на Бога и да нараним собствените си души.

Ние, съвременните евангелски християни, трябва да научим истината за суверенитета на Бога и господството на Христа. Бог няма да любезничи с Адам. Христос няма да бъде използван от себичното Адамово домочадие. По-добре е бързо да научим тези неща, ако поколението на младите християни следва да бъде пощадено от най-тежката трагедия да следва един Христос, който е просто Христос на удобството, а не истинният Господ на славата.

7. ПРИЕМАЙКИ УВЕЩАНИЕ

Един странен малък откъс от книгата на Еклесиаст говори за "цар стар и безумен, който не приема вече съвет" (Еклесиаст 4:13).

Не е трудно да се разбере защо един стар цар, който при това е безумен, ще се чувства, че е над увещанието (съвета). След като години е давал нареждания, той лесно е могъл да си създаде една себеуповаваща психология, която просто не е в състояние да поддържа схващането, че следва да приема съвет от другите. Неговата дума за дълго време е била закон и за него "правото" е станало синоним на волята му, а "криво" означава всичко, което върви против неговите желания. Скоро идеята че би имало някой достатъчно мъдър и достатъчно добър, за да го поправя, не е могла да влезе в главата му. Той следва да е бил безумен цар, за да се остави да бъде уловен в този вид паяжина, и стар цар, за да даде на паяжината време да стане толкова здрава, че да не може да я разкъса и да има време така да свикне с нея, че повече да не забелязва съществуването ѝ.

Независимо от нравствения процес, чрез който той е дошъл до закоравеното си състояние, камбаната вече е позвънила за него. Във всяка частност той е загубен човек. Неговото съсухрено старо тяло все още се крепи, за да представлява един вид подвижна гробница, приютяваща вече мъртва душа. Надеждата си е отишла от дълго време. Бог го е оставил на неговото фатално самомнение. А скоро той ще умре и физически и ще умре като безумец.

Сърдечно състояние, което отхвърляше увещанието, беше характерно за Израел през различните периоди на неговата история и тези периоди неизменно се последваха от осъждане. Когато Христос дойде при юдеите, той ги намери препълнени с това нахално самомнение, което не приемаше укор. "Семе Аврамово сме" (Йоан 8:33), казаха те студено, когато им говореше за греховете и за нуждата от спасение. Простият народ Го слушаше и се покаяваше, но юдейските свещеници бяха управлявали твърде дълго множествата, за да са готови да предадат своята привилегирована позиция. Подобно на стария цар, те бяха привикнали да бъдат прави през всичкото време. Да ги укориш означаваше да ги оскърбиш. Те бяха над всеки укор.

Църкви и християнски организации показаха тенденция да изпаднат в същата погрешка, която разруши Израел: неспособност да се приеме увещание. След време на растеж и успешна работа идва смъртоносната психология на самовъзвеличаването. Самият успех става причина за по-късното поражение. Водачите стигат до това, да се смятат за Божии избраници. Те са специален обект на Божието благоволение; техният успех е достатъчно доказателство, че това е така. Следователно те трябва да са прави и всеки, който се опита да им поиска сметка, е незабавно вписан като някой, нямащ право да се бърка и който трябва да се срамува да укорява по-добрите от себе си.

Ако някой счита, че ние просто си играем на думи, нека се приближи напосоки до който и да е религиозен водач и да му привлече вниманието към слабостите и греховете в неговата организация. Такъв трябва да бъде сигурен, че ще получи бърз отпор и ако се осмели да постоянствува, ще бъде засипан с рапорти и статистики, за да се докаже, че е изцяло неправ и напълно непознат с нещата. "Семе Аврамово сме" - ще бъде центърът на тежестта при защитата. А кой ще се осмели да намери грешка у Аврамовото семе?

Тези, които вече са навлезли в състоянието, когато повече не могат да приемат увещание, едва ли ще се ползват от това предупреждение. След като човек тръгне над пропастта, не можете да направите много за него; но трябва да поставите ориентири по пътя, за да попречите на следващият пътешественик да тръгне над нея. Ето някои от тях:

1. Не защитавайте вашата църква или организация от критика. Ако критиката е лъжлива, няма да причини вреда. Ако е вярна, трябва да я изслушате и да направите нещо по това.

2. Не се занимавайте с това, което сте извършили, но с това, което бихте извършили, ако бяхте последвали изцяло нашия Господ. По-добре да кажем (и да чувстваме): "Ние сме слуги недостойни, защото направихме това, което бяхме длъжни да направим" (Лука 17:10).

3. Когато сте укорявани, не обръщайте внимание на източника. Не питайте дали приятел или враг ви порицава. Един неприятел често има по-голяма стойност от приятеля, защото не е повлиян от симпатия.

4. Дръжте сърцето си открито за поправлението на Господа и бъдете готови да приемете наказанията Му, без значение кой държи камшика. Всички велики светии знаеха да приемат боя на драго сърце - и това беше една от причините те да бъдат велики светии.

8. ВЕЛИКИЯТ БОГ „РАЗВЛЕЧЕНИЕ”

Един немски философ каза преди много години нещо относно това, че колкото повече един човек има съкровища в собственото си сърце, толкова по-малко ще изисква от обкръжението си; крайната нужда от подкрепа отвън е доказателство за поражението на вътрешния човек.

Ако това е вярно (а аз вярвам, че е), тогава сегашната прекомерна привързаност към всяка форма на развлечение е доказателство, че вътрешният живот на съвременния човек е много недостатъчен. Средният човек няма сърцевината на нравствената сигурност, извор в собствените си гърди, няма вътрешната сила, която да го постави над необходимостта от повтарящи се психологически насърчения, които да му дадат смелостта да продължи да живее. Той е станал световен паразит, приемащ своя живот от обкръжението си, неспособен да живее един ден извън стимулацията, която обществото му предлага.

Шлаермахер счита, че чувството на зависимост се намира в корена на всяко религиозно поклонение и че колкото и високо да се издигне духовният живот, той винаги трябва да започва с дълбоко усещане за велика нужда, която само Бог може да удовлетвори. Ако това усещане за нужда и чувството за зависимост са коренът на истинната религия, не е трудно да се види защо великият бог „Развлечение” е толкова горещо обожаван от мнозина. Защото милиони са, които не могат да живеят без развлечение; да се живее без това за тях е просто невъзможно; те очакват нетърпеливо благословеното облекчение, предлагано от професионалисти и други форми на психологически наркотици, както наркоманът гледа на дневната си инжекция хероин. Без тях те не биха събрали кураж да се сблъскат с действителността.

Никой с обикновено човешко чувство не би възразил срещу простите житейски удоволствия, нито срещу такива безвредни видове развлечения, които отпускат нервите и освежават съзнанието, измъчено от ежедневието. Тези удоволствия, ако се ползват умерено, могат да бъдат нещо благословено. Това обаче е едно нещо. Всепоглъщащата отдаденост на развлечението като главна активност, за и чрез която човек живее, е категорично съвсем друго.

Злоупотребата с нещо безобидно е същината на греха. Израстването на фазата на развлечение в човешкия живот до такива фантастични размери е знамение, заплаха за душата на модерния човек. То се съгражда в бизнес за много милиони долари, с по-голямо влияние над човешките умове и характери, отколкото кое да е друго възпитателно влияние. А ужасяващото е, че силата му е почти изключително зло, разяждащо вътрешния живот, изблъскващо великите и вечни мисли, които биха пълнили човешката душа, ако тя беше достойна да ги притежава. И всичко това се е превърнало в истинска религия, която държи своите верни със странно обаяние – и при това религия, срещу която сега е опасно да се говори.

За столетия църквата стоеше единомислено срещу всяка форма на светско развлечение, разбирайки какво е то – средство да се губи времето, убежище за смущаващия

глас на съвестта, схема за отвличане на вниманието от нравствената отговорност. За всичко това с развлечението се злоупотребява от синовете на този свят. Но отскоро църквата се умори от противенето и изостави борбата. Тя реши, че ако не може да победи великия бог Развлечение, би могла да му сътрудничи и да използва, доколкото може, неговите сили. Днес ние имаме изненадващия спектакъл милиони долари да се изсипват в безчестната задача да се снабдят със земни развлечения така наречените синове на небето. Религиозното развлечение на много места бързо измества сериозните Божии неща. През последните дни много църкви станаха жалки театри, където петостепенни продуценти продават на дребно своите просташки стоки с пълното одобрение на евангелските водачи, които дори могат да цитират някой свещен текст в защита на своето беззаконие. И почти никой не се осмелява да вдигне глас срещу това.

Великият бог Развлечение забавлява своите верни, предимно разказвайки им приказки. Любовта към приказките, характерна за детството здраво е обхванала съзнанието на закъснелите в развитието си светии на нашето време – дотолкова, че не малко личности успяват да си създават удобен живот, плетейки измислици и поднасяйки ги в разнообразни маскировки на хората от църквите. Това, което е естествено и прекрасно у едно дете, може да бъде шокиращо, ако присъствува в зрелостта и още повече, когато се появи в светилището и се опитва да мине за истинска религия.

Не е ли нещо странно и чудно, че със сянката на атомното унищожение, простираща се над света и с приближаването на идването на Христа, изповядалите последователи на Господа се отдават на религиозни развлечения? В часове, когато зрелите светии са така отчаяно нужни, голяма част от вярващите се връща към духовното детство и вика за религиозни играчки?

„Спомни си, о, Господи, какво ни сполетя: виж и изяви нашия укор. Короната падна от главите ни: горко ни, защото съгрешихме! Защото сърцето ни е немощно, защото очите ни мъждеят. Амин, амин.”

9. НАУЧЕН ОТ БИБЛИЯТА ИЛИ ОТ ДУХА?

Внушението, че има разлика между научени от Библията и научени от Духа вероятно ще шокира някои читатели. Независимо от всичко, това е така.

Съвсем възможно е да бъдеш поучен в основните начала на вярата и все пак да нямаш реално разбиране за цялата работа. Възможно е също да станеш експерт в библейската доктрина и да нямаш духовно осветляване с резултат; над съзнанието ти да има покривало, пречещо ти да схване истината в духовната ѝ същина.

Много от нас са виждали църкви, които обучават библейски своите деца от най-крехките им години, дават им дълги инструкции по катехизис, поучават ги по-нататък в пастирски класове и все пак никога не произвеждат у тях живо християнство, нито зряло благочестие. Техните членове не дават свидетелство, че са преминали от смърт в живот. Никой от белезите на спасението, толкова ясно представени в Писанията, не се намира у тях. Техният религиозен живот е правилен и разумно нравствен, но изцяло механичен и без излъчване. Те носят своята вяра, както личностите в траур носят черни ленти, за да покажат любовта и почитта си към умрелия.

Такива личности не могат да бъдат отхвърлени като лицемери. Много от тях са патетично сериозни относно всичко. Те просто са слепи. Поради липсата на жизнения Дух, те са принудени да се задоволят с външната обвивка на вярата, докато през всичкото време вътрешността на сърцата им гладува за духовна реалност и те не знаят какво не е в ред у тях.

Разликата между богословската религия и религията на Духа е добре представена от свети Томас в една нежна малка молитва към неговия Господ: „Чадата на Израел в миналите времена рекоха на Мойсей: „Ти говори с нас и ние ще слушаме; и нека не говори с нас Бог,

за да не умрем.” Не така, Господи, не така, умолявам Те; но по-скоро като пророк Самуил – прося смирено и искрено: „Говори, Господи, защото слугата Ти слуша.” Нека не Моисей ми говори, нито кой да е от пророците, но Ти говори, Господи Боже – Вдъхновителят и Осветляващият всички пророци, защото само Ти без тях можеш да ме поучиш съвършено, но те без Тебе не могат да сторят нищо. Те наистина могат да произнасят думи, но не могат да дадат Духа. Те могат да говорят прекрасно, но ако Ти мълчиш, не могат да възпламенят сърцето. Те поучават буквата, но Ти отваряш ума; те изявяват тайни, но Ти отключваш смисъла на запечатаните неща... Те работят само отвън, но Ти обучаваши и просветляваш сърцето... Те викат високо слова, но Ти придаваш разбиране на слушането.”

Трудно може това да се изрази по-добре. Същото нещо беше казано от мнозина други, но най-познатото изречение е: „За да бъдат разбрани Писанията, трябва да се четат със същия Дух, Който първоначално ги вдъхнови.” Никой не го оспорва, но дори такава твърдение не се разбира от онези, които го слушат, ако Святият Дух не възпламени сърцата.

Обвинението, нерядко отправяно срещу нас от либералите, че сме „библиомани”, вероятно не е право в същия смисъл, какъвто влагат нашите противници; но кротостта и самоанализът ще ни принудят да признаем, че в техните обвинения често има твърде много истина. Между религиозните личности с недвусмислено правоверие понякога се намира тъпа зависимост от буквата на текста без ни най-малко разбиране на нейния дух. Че истината по своята същност е духовна, трябва постоянно да стои пред очите ни, ако искаме въобще да я познаем. Самият Исус Христос е Истината и Той не може да бъде облечен просто в думи, дори когато, както вярваме пламенно, самият Той е вдъхновил думите. Това, което е духовно, не може да се изрази с мастило или да се ограничи с машинописен текст и хартия. Най-доброто, което една книга може да направи, е да ни даде буквата на истината. Ако някога получаваме повече от това, то ще е от Святия Дух, Който ни го дава.

Великата сегашна нужда между личностите, които са духовно гладни, е двупосочна. Първо – да се познаят Писанията, извън които никаква спасителна истина няма благоволение на нашия Господ; втората – да бъдем просветлени от Духа, извън Когото Писанията не могат да бъдат разбрани.

10. СТРАХЪТ ОТ ГОСПОДА

Истина, категорично поучавана от Писанията и удостоверена с лична опитност от безчислен брой святи мъже и жени през вековете, може да бъде така изразена в религиозна аксиома: Никой не може да познае истинската Божия благодат, без преди това да е познал страха от Господа.

Първото съобщение за Божието изкупително намерение спрямо човечеството беше направено на мъж и жена, криещи се в смъртен страх от присъствието на Господа. Божият закон беше даден на човек, треперещ от ужас сред огън и дим и тръпнещ от гласа на гърма и звука на божествената тръба. Когато се отвърза езикът на Захария чрез тайнственото въздействие на Бога, "нападна страх, на всичките им съседи" (Лука 1:65). Дори прочутото прогласяване "на земята мир, в човеците благоволение" (Лука 2:14), беше дадено на овчарите, които се бяха уплашили "със страх голям" (Лука 2:9), поради победоносното присъствие на небесното войнство.

Трябва само да четем Писанията с отворени очи и можем да видим тази истина, минаваща като здрава нишка от Битие до Откровение. Присъствието на божественото винаги влага страх в сърцата на грешните човеци. Винаги във всяка проява на Бога има нещо, което поразява свидетелите, което плаши и разтърсва, което всява ужас, по-различен от естествения. Този ужас няма връзка с простия страх от телесно увреждане. Това е някакво страшно смайване, усещано дълбоко вътре в центъра и сърцевината на природата, много по-навътре, отколкото когато е нормален резултат на инстинкта за самосъхранение.

Не вярвам, че от религиозната дейност може да се получи нещо добро, ако тя не се корени в това свойство на ужас у творението. Животното у нас е твърде силно и много самоуверено. Докато то не бъде поразено, Бог няма да се яви на очите на нашата вяра. Докато не сме уловени от безименния ужас, който идва, когато едно несвято творение внезапно се сблъска с Оня, Който е най-свят от всичко, няма навярно да бъдем твърде докоснати от поучението за любовта и благодатта, както се изявява в новозаветното благовестие. Божията любов не достига въобще плътското сърце, или ако го прави, знанието, че Бог ни люби, може, наопаки, да ни утвърди в нашата себеправедност.

Усилията на либералните и междинни модернисти да придумват хората за Бога, представяйки им меката страна на религията, е неизказано зло, защото не се разбира истинската причина на отчуждението ни от Бога. Докато човек не е имал изпитания в собственото си сърце, той вероятно няма да дойде в мир с Бога. Каин и Авел бяха два върховни примера на тази истина. Каин донесе принос на Един, за Когото мислеше, че ще му се зарадва. Авел принесе жертва на Един, за Когото знаеше, че не би го приел такъв, какъвто е. Тръпнешното му сърце му казваше да намери място, където да се скрие. Сърцето на Каин не тръпнеше. Той беше доволен от себе си, така че не търсеше убежище. Страхът от Бога би послужил за добро на Каин в този критичен момент, защото би променил целия характер на приноса му, целия ход на живота му за добро.

Колкото и неизбежен да е ужасът от Господа, трябва винаги да имаме предвид, че той не може да се внуши чрез заплахи в името на Господа. Адът и съдът са реалности и трябва да се проповядват в техния библейски контекст, толкова нашироко, колкото самата Библия ги поучава - нито повече, нито по-малко; но те не могат да произведат това тайнствено нещо, което наричаме страхът от Господа. Този страх е нещо свръхестествено, нямащо връзка със заплахи или наказание. Той има у себе си едно тайнствено свойство, без много умствено съдържание; той е по-скоро усещане, а не идея; той е дълбоката реакция на едно паднало творение в присъствието на Святото Същество, което вкамененото от ужас сърце знае, че е Бог. Само Святият Дух може да внуши, това чувство в човешките гърди. Всяко усилие от наша страна да го внушим в повече е излишно и даже нещо по-лошо.

Защото страхът от Бога е нещо свръхестествено. Той никога не може да бъде породен от повтарящи се предупреждения относно война, комунизъм или кризи. Общоприетият трик да се плашат хората, за да приемат Христа чрез посочването, на атомните бомби и управляемите ракети е нито според Писанията, нито е действено. Изстрелвайки фишеци в стадо кози, можете горе-долу да успеете да ги вкарате в кошара за овце; но никакъв естествен страх на света не може да направи от коза овца. И страхът от руско нахлуване не може да промени непокаяните хора в любещи Бога и правдата. Това просто не става така.

Откъде тогава произлиза истинния страх от Господа? От познанието на собствената ни греховност и от чувството за Божието присъствие. Исаия имаше една болезнена опитност относно личната си нечистота и ужасяващото присъствие на Йехова: двете бяха повече от това, което можеше да понесе. Пред лицето Му той изкрещя изповед за собствената си греховност, която беше толкова по-нетърпима, защото очите му бяха видели Царя, Господа на небесното войнство.

Една община ще почувствува този тайнствен ужас от Бога, когато свещеникът и старейшините на църквата са изпълнени с Духа. Когато Мойсей слезе от планината със светещо лице, чадата на Израел бяха уплашени със страх, роден от това свръхестествено видение. Мойсей нямаше нужда да ги заплашва. Той просто следваше да се появи пред тях със светлината на лицето си.

11. НЯМА ВЪЗРАЖДАНЕ БЕЗ ОБНОВЛЕНИЕ

В Библията предложението за прошка от страна на Бога е обусловено от намерението за обновление от страна на човека. Не може да има духовно възраждане преди да има нравствено обновление. А щом това утвърждение изисква защита, явно е колко сме се отдалечили от истината.

В съвременното ни популярно богословие прощението зависи единствено от вярата. Самата дума обновление (реформация - б.пр.) е изгонена от синовете на Реформацията.

Често слушаме декларацията "Не проповядвам обновление, проповядвам възраждане." Разбираме, че това е изява на справедлива съпротива срещу безвкусната и небиблейска доктрина, за спасение чрез човешко усилие. Но декларацията, както е направена, съдържа реална погрешка, защото противопоставя обновление на възраждане. Фактически те никога не са били противопоставяни едно на друго в здравето библиейско богословие. "Не" на обновителното и "да" на възродителното поучение неправилно ни поставя в положението "или-или". Или приемате обновлението, или приемате възраждането. Това е неточно. Фактът е, че в този случай ние нямаме това "или-или" пред себе си, но и двете. Обърнатият човек е и обновен и възроден. И ако грешникът не приема да обнови своя начин на живот, той няма да познае вътрешната опитност на възрождението. Това е жизнената истина, която се е загубила между писанията на популярното евангелско богословие.

Идеята, че Бог ще опрости един бунтовник, който не се е отказал от бунта си, е противна и на Писанията и на здравия разум. Колко ужасно е да се съзерцава една църква, пълна с личности, които са простени, но които още обичат греха и мразят пътищата на правдата, и колко по-ужасно е да си мислим за едно небе, пълно с грешници, които не са се покаяли, нито пък са променили своя начин на живот.

Това може да се илюстрира чрез една позната история. Губернаторът на един от нашите щати посетил инкогнито (без да се представи - б.пр.) щатския затвор. Той започнал разговор с един представителен млад осъден и изпитал тайното желание да го опрости. "Какво бихте направили", попитал той бегло, "ако бъдете достатъчно щастлив да получите прощение?" Осъденият, не знаейки с кого говори, изръмжал своя отговор: "Ако някога изляза от това място, първото нещо, което ще направя е да прережа гърлото на съдията, който ме изпрати тук." Губернаторът прекъснал разговора и излязъл от килията. Осъденият си останал в затвора. Да опростиш човек, който не е обновен, значи, да пуснеш убиец сред обществото. Такъв вид прощение ще бъде не само безумно, но направо безнравствено.

Обещанието за прощение и очистване в Писанията е винаги във връзка със заповедта да се покаем. Широко използваният текст от Исаия: "Ако са греховете ви като багрено, ще станат бели като сняг; ако са румени като червено, ще станат като бяла вълна" (Исаия 1:18) е органично свързано с предишното: "Измийте се, очистете се, отмахнете злото от деянията си от очите Ми, престанете да правите зло. Научете се да струвате добро, изисквайте правосъдие, сторете право на насилвания. Съдете сирачето, защитете правото на вдовиците (Исаия 1:16-17). Какво поучава това освен радикално обновление на живота, преди да има очакване на прощението? Да раздалечиш двете думи една от друга е да извършиш насилие над Писанията и да се осъдиш на лъжливо отнасяне с Истината.

Мисля, че няма съмнение - поучението за спасение без покаяние е снижило нравствените стандарти на църквата и е произвело множество заблудени религиозни изповядали, които погрешно вярват, че са спасени, когато все още са в горчивата жлъчка и оковите на беззаконието. Да гледаш такива личности на дело да търсят по-дълбокия живот е жестоко и разочароващо зрелище. Въпреки всичко олтарите ни са пълни понякога с търсеци, които викат със Симон Магьосника: "Дай ми тази сила", когато нравствената основа не е положена. Всичко това трябва да се схване като една победа за дявола - победа,

която нямаше да съществува, ако безумни учители не бяха я направили възможна, проповядвайки злото богословие на възраждане без обновление.

12. ВЯРАТА Е НЕЩО СМУЩАВАЩО

„Вярата”, казаха ранните лутерани, „е нещо смущаващо”.

За Мартин Лутер се говори похвалното слово пред Бога, че е преоткрил библиейското поучение на оправданието чрез вяра. Лутеровият наблег върху вярата като единствен начин за добиване на сърдечен мир и освобождение от греха даде нов тласък на живот за отстъпилата църква и доведе до Реформацията. До тук това е история. Това не е въпрос на мнение, но на прост факт. Всеки може да го удостовери.

Но нещо се случи с поучението за оправдание чрез вяра така, както Лутер го изложи. Какво се случи не може да бъде разкрито толкова лесно. То не е въпрос на прост факт, недвусмислено „да” или „не”, явно черно или бяло. То е по-неуловимо и много трудно за разбиране; но това, което се случи, е толкова сериозно и жизнено важно, че промени, или е на път да промени, цялото евангелско виждане. Ако това продължи, християнството може да се преобърне и вместо вярата на отците, да бъде поставено нещо съвсем друго. А цялата духовна революция ще стане толкова постепенно невидима, толкова невинно, че ще бъде трудно да се забележи. Всеки, който се противопостави, ще бъде обвинен, че се бори с вятърни мелници като дон Кихот.

Вярата на Павел и Лутер беше нещо революционизиращо. Тя обхващаше цялото съществуване на индивида и го превръщаше във всецяло друга личност. Тя се опираше на живота и го поставяше в покорство на Христа. Тя вземаше кръста си и следваше Исуса без намерение да се връща обратно. Тя казваше „сбогом” на старите приятели, както Илия, когато стъпи на огнената колесница и замина във вихъра. В себе си тя носеше нещо окончателно. Като примка тя затваряше ключалките на човешкото сърце, тя пленяваше човека и го правеше от този миг нататък щастлив любящ роб на своя Господ. Тя превръщаше земята в пустиня и показваше небето на повярвалата душа отблизо. Тя променяше пътищата на всички житейски действия и ги довеждаше в съгласие с Божията воля. Тя поставяше притежателя си на един връх на истина, от която точка на предимство той разглеждаше всичко, което се появяваше в полето му на опитност. Тя го правеше малък, Бог – велик и Христос- неизказано скъп. Всичко това и даже нещо повече става с човека, който е получил вярата, която оправдава.

Тогава дойде промяната – незабелязано, сигурно и даде ново измерение на думата „вяра”. Малко по малко цялото значение на думата се отдалечи от това, което беше, към това, което е сега. Тази промяна стана толкова коварно, че почти не се вдигна глас на предупреждение. Но трагичните последствия са около нас.

Вярата сега не значи нещо повече от пасивно морално съгласие със Словото Божие и кръста Христов. За да я упражняваме, трябва само да останем на едно коляно и да кимаме с глави в съгласие с някой личен работник, възнамеряващ да спаси душата ни. Въобще ефектът е почти същият като онзи, който хората чувствуват след визита на един добър и мъдър лекар. Те се връщат от такава визита, чувствувайки се много добре и усмихвайки се малко овчедушно при мисълта колко стракове са имали относно здравето си, когато на дело не е имало нищо лошо. Те просто са се нуждаели от почивка.

Вяра като тази не смущава хората. Тя ги успокоява. Тя не изкълчва бедрото им, така че да куцат; тя по-скоро ги обучава в упражнения за дълбоко дишане и им подобрява стойката. Лицето на тяхното „аз” е измито и самоувереността им е избавена от обезсърчение. Това те печелят, но не получават ново име като Яков, нито преминават във вечната светлина. „Когато премина през Фануил, слънцето го огря.” Това беше Яков – по-точно това беше

Израел, защото слънцето не огряваше много Яков. То се срамуваше. Но то обичаше да почива над главата на човека, когото Бог промени.

Това поколение християни трябва отново да чуе поучението за смуцаващия характер на вярата. На хората следва да се каже, че християнската религия не е нещо, с което да си играят. Вярата в Христа желае да управлява или да няма нищо общо с човека. Тя не се поддава на опити. Силата ѝ не може да достигне човек, който тайно задържа открит път за бягство, в случай, че нещата станат твърде сурови за него. Единственият човек, който може да бъде сигурен, че има истинска библейска вяра е онзи, който се е поставил в положение да не може да се върне обратно. Неговата вяра се осъществява чрез вечна и невъзвратима задълженост и колкото и силно да бъде изкушен, той винаги отговаря: „Господи, при Кого да отидем? Ти имаш думи на вечен живот.”

13. ИСТИННАТА ВЯРА НОСИ ОТГОВОРНОСТ

За мнозина християни Христос е малко повече от идея или в най-добрия случай – идеал; Той не е факт. Много изповядали вярващи говорят като че ли Той е реален и действат като че ли не е. А винаги действителното положение се разкрива от начина, по който действваме, а не от начина, по който говорим.

Можем да удостоверим вярата си чрез отговорността си към нея и по никакъв друг начин. Никое вярване, което не управлява този, който го поддържа, не е истинно вярване; то е само фалшиво вярване. И сигурно мнозина от нас ще бъдат дълбоко стреснати, ако внезапно застанем лице с лице с нашите вярвания и бъдем принудени да ги изпитаме в огньовете на практическия живот.

Много от нас, християните, сме станали изключително изкусни, подреждайки живота си така, че да се съгласим с истината на християнството, без да бъдем смутени от неговите частности. Разполагаме нещата така, че можем да минем достатъчно добре без божествена подкрепа, като същевременно я търсим видимо. Хвалим се с Господа, но внимаваме да не зависим от Него. „Сърцето е измамливо и страшно болно; кой може да го познае?” (Еремия 17:9).

Лъжливата вяра винаги приготвя път, който да ѝ служи, ако Бог не го стори. Истинската вяра позволява да бъде отстранена от всеки допълнителен път на изкуствени заместители. За истинската вяра има само Бог или въобще нищо. И след като Адам за първи път застана на земята, Бог не е измамил нито един мъж или жена, които му уповават.

Човекът на фалшивата вяра ще се бори за буквалното си верую, но направо отказва да се затрудни, ако бъдещето му зависи от истинността на това верую. Той винаги се снабдява с допълнителни изходни пътища така, както би имал някакъв път, ако покривът се събори.

Това, от което се нуждаем много в наши дни, са християни, готови да уповават на Бога толкова пълно, колкото в последния ден. За всекиго от нас сигурно ще дойде денят, когато няма да имаме нищо, освен Бог. Здраве, богатство, приятели и убежища ще бъдат унищожени и ще имаме само Бог. За човека с лъжлива вяра това ще е ужасяваща мисъл, но за истинната вяра то е една от най-утешителните мисли, които сърцето може да пази.

Би било трагедия наистина да дойдем до това, че да нямаме друго, освен Бог и да открием, че фактически не сме уповавали на Бога в дните на земното ни пребиваване. По-добре е сега да поканим Бога да премахне всяко фалшиво упование, да освободи сърцата ни от всички тайни убежища и да ни изведе на открито, където можем да разберем за себе си дали наистина Му уповаваме. Това е сурово лечение за нашите скърби, но е сигурно. По-меки лечения са много слаби за целта. А времето ни изтича.

14. ГОЛЯМОТО НЕСЪОТВЕТСТВИЕ

Зло, което видях под слънцето и което по своето въздействие върху християнската религия може да бъде по-унищожително от комунизма, римокатоличеството или либерализма, събрани заедно, е очевидното несъответствие между богословие и практика всред изповядалите християни.

Пропастта между теорията и практиката в църквите е толкова голяма, че изследващият двете неща чужденец едва ли може да си представи, че между тях има каквато и да е връзка. Умният наблюдател на нашия човешки живот, който слуша проповедта в неделя сутринта и по-късно наблюдава държанието на тези, които са я чули, в неделя следобед би заключил, че е видял две различни и противоположни религии.

Например една църковна конференция може да слуша и аплодира най-духовното послание и след двадесет минути да възприеме най-плътското държание, като че ли хората не са чули вълнуващия морален призив преди няколко мига. Обикновено християните плачат и се молят над някаква прекрасна истина, само за да се оттеглят от същата истина, когато се дойде до трудната задача да я претворят в дело. Средната църква просто не се осмелява да сравнява своите практики с библейските изисквания. Тя търпи неща, които са диаметрално противоположни на волята Божия и ако работите стигнат до водачите, те биха защитавали своите небиблейски практики с такова гладко красноречие, което е равно на букалистичното извъртане на римските моралисти.

Това може да се обясни само като се има предвид липсата на цялостност у религиозната личност. Изглежда, не съществува жизнена връзка между чувствените и волевите отдели на живота. Умът може да одобри и чувствата да се възрадат, докато волята влачи краката си и отказва да върви. А понеже Христос отправя повика Си пряко към волята, не сме ли оправдани да се чудим дали тези разделени души имат истинско упование в Господа? Обновени ли са те вътрешно?

Изглежда, че твърде много християни искат да вкусат от вълнението да се чувствуват прави, но не са съгласни да устоят на неудобствата да бъдат такива. Така разделението между теория и практика става на дело постоянно, докато на думи единството се декларира да е вечно. Истината седи изоставена и жали, докато изповядалите я последователи се връщат от къса визита, но тя ги вижда да си отиват отново, когато дойде времето за заплащане. Те изявяват велика и неумираща любов към нея, но тази любов не трябва да им струва нищо.

Това ли е състоянието, което има предвид нашият Господ, когато казва: "Имаш име, че си жив, а мъртъв си" (Откровение 3:1)? Какво е въздействието върху наблюдаващите, които живеят ден след ден между изповядали християни, обикновено отхвърлящи заповедите на Христа и живеещи според личните си понятия за християнство. Няма ли да заключат, че всичко това е фалшиво? Няма ли по необходимост да повярват, че вярата в Христа е нереално и въображаемо нещо, което са напълно в правото си да отхвърлят?

Сигурно е, че нехристиянинът не бива да бъде упрекван, ако се отвърне с отвращение от поканата на Евангелието, след като е бил изложен за известно време на непостоянството на тези от своите познати, които изповядват, че следват Христа. Смъртоносният ефект на привидността върху човешкия ум е неописуем.

В този велик и ужасен ден, когато делата на човеците ще бъдат разкрити от проникващите очи на Съдията на цялата земя, какво ще отговорим, когато сме изпълнени с недостойнство и морална измама? И на кого ще принадлежи укорът за милионите погинали хора, които, докато живееха на земята, бяха отвратени и възмутени от религиозния карнавал, познат като християнство?

15. ЗАДОВОЛСТВОТО – НАШИЯТ ПРОТИВНИК

Една от големите компании за мляко, прави капитал от факта, че всички нейни крави са задоволени от своя дял в живота. Умните им реклами направиха понятието „доволни крави” познато на всекиго. Но това, което е добродетел у една крава, може да е порок у един човек. А задоволството, когато се отнася до духовни неща, сигурно е порок.

Павел изповяда, че се е научил да бъде доволен от такива земни блага, каквито може да има. Това нещо е различно от задоволството относно постигането на духовни неща. За тях той специално изяви, че не е доволен: „Аз не мисля за себе си, че съм постигнал; но едно правя –задното забравям, към предното се простирам и тичам към целта за наградата в горното от Бога призвание в Христа Исуса (Филипийни 3:13-14). Доволство от земните блага е белег на светията; доволство от нашето духовно състояние е белег за вътрешна слепота.

Един от най-големите противници на християнина е религиозното самодоволство. Човекът, вярващ, че е пристигнал, няма да отиде по-далече; от негово гледище би било безумие да го прави. Примката е в това да вярваме, че сме стигнали, когато не сме. Сегашният обичай да цитираме един текст, за да докажем, че сме стигнали, може да бъде опасен, ако на дело ние нямаме вътрешна опитност по текста. Неопитаната истина не е по-добра от погрешната и може да бъде в еднаква мярка опасна. Писарите (книжниците), които седнаха на Мойсеевото място, не бяха жертва на грешки; те бяха жертва на неуспеха си да опитат истината, която поучаваха.

Религиозното самодоволство се среща навред всред християните в наши дни и присъствието му е знамение и пророчество. Защото всеки християнин в края на краищата ще стане това, което го направят желанията му. Ние сме общата сума от стремежите си. Всички велики светии имаха жадуващи сърца. „Жадна е душата ми за Бога, за живия Бог; кога ще дойда и ще се явя пред Бога?” (Псалм 42:2). Тяхното желание за Бога ги поглъщаше, то ги тласкаше нагоре и напред – натам, където по-малко пламенните християни поглеждат с копнеещи очи и нямат надежда да достигнат.

Правоверното християнство падна до сегашното си ниско равнище поради липса на духовно желание. Между мнозината, които изповядват християнската вяра едва ли един на хиляда разкрива страстна жажда за Бога. Практиката на мнозина от нашите духовни съветници е да използват Писанията, за да обезсърчат малките стремежи, които могат да се открият тук и там между нас. Страхуваме се от крайности и се отдръпваме от твърде много пламенност в религията, като че ли не е възможно да има твърде много любов или вяра, или святост.

Понякога сърцето ни е възрадно от откритието на някой ненаситен светия, който е готов да пожертвува всичко за чистата радост да опита Бога в растяща близост. На такъв поднасяме тези думи на увещание: „Продължавай да се молиш, да воюваш, да пееш. Не подминавай нищо, което Бог може отсега нататък да направи за тебе. Благодарни на Бога за всичко досега, но не спирай до тук. Стреми се към дълбоките Божии неща. Настоявай да вкусиш по-великите тайни на изкуплението. Дръж краката си на земята, но нека сърцето ти се носи толкова високо, колкото иска. Отказвай да бъдеш среден или да те плени студът на духовното ти обкръжение. Ако „следваш” така, небето сигурно ще се отвори за теб и ти, заедно с Езекиил, ще видиш видения за Бога.

Ако не направиш тези неща, най-последно (и без да го съзнаваш) ще достигнеш скелета на правоверието и ще бъдеш осъден да преживяваш дните си в духовно състояние, което може най-добре да бъде описано като край и същината на всяка посредственост. Бог да ни запази от такова състояние. Амин.

16. ХРИСТОС Е ОБРАЗЕЦЪТ

Религията вярно признава „течното състояние” на човешката природа. Тя приема, че човешкият характер „тече” и може да бъде отпращан в предизбрани канали, водещи до желания край.

Ако човешката природа беше неподвижна (статична – б.пр.), религията веднага щеше да загуби по-голямата част от своето значение. Защото това, което повярвалите личности желаят най-много, е да бъдат променени, да бъдат превърнати от това, което са, в това, което желаят да бъдат.

Християнската вяра приема за доказано, че хората трябва и могат да бъдат променени и промяната е толкова цялостна, че стига до нравствено обръщение. Посланието на Христа достига един човек с намерението да го промени, да го формова наново по друг образ и да направи от него нещо съвсем различно от това, което е бил преди. „Но преобразувайте се чрез обновяването на ума си” (Римляни 12:2) е наставлението, дадено на повярвалия човек от апостола.

Сега, след като се видя, че хората могат да бъдат променени и Божията сила в Евангелието може да ги промени, важният въпрос е, разбира се, в какъв образ следва да бъдат променени те? Кой или какво трябва да бъде модел за тях?

На този въпрос се дават много отговори. Уж християнската религиозна философия, толкова популярна днес, отговаря, че някъде в човешката природа имало „норма”, от която сме се отклонили в по-голяма или по-малка степен и в която следва да бъдем възстановени. Така религията е въввлечена да помага във възстановяването. Тя действа, „изправяйки” търсещата душа, най-напред по отношение на нея самата, а после и относно обществото. Всичко зависи от това дело на „изправяне”. Човешката природа – така гласи теорията – е в основата си права и добра, но е излязла извън релсите от световните сътресения, сред които е принудена да живее. Тя е била извратена от обкръжението, от лошото поучение и от различни вредни въздействия, започващи от времето на раждането ѝ или по-рано.

Цялото зло на такъв тип религиозно мислене е възстановяването на човека по негов образ. Всичко, от което се нуждае, е да бъде отново направен по свое подобие, да стане „истинска личност”, свободна от извращаващите действия на предразсъдъците, страха и суеверието. Той започва от нещо добро, както предците му и сегашната му най-висша цел е да бъде възстановен, като повредена картина, така че ръката на твореца отново да може да бъде открита под патината и нечистотата на живота.

Всичко това звучи добре, но бедата е че идеята, която седи зад него, е изцяло лъжлива и всички религиозни надежди и сънища, които произтичат от нея, са и трябва да бъдат без основание.

Посланието на Новия Завет е пряко противоположно на това. Хората не са в добро състояние, като се изключат дребни отклонения. Те са погинали, вътрешно погинали, погинали нравствено и духовно. Това отначало беше постоянното християнско свидетелство и човешката история показва колко вярно е то. У нас не съществува нищо, което да служи за модел на новия човек. Верността към самите нас, дори към по-добрата част от нас, може да доведе само до окончателна трагедия. „Сърцето е измамливо повече от всичко и твърде разтленно” (Еремия 17:9). Самото то трябва да има помощ отвън, от нещо над себе си, ако иска да избегне притеглянето на собствената си греховна природа. Тази помощ се намира в Евангелието в пълна и достатъчна мярка.

Евангелието не само снабдява с преобразяваща сила за формоване отново на човешкото сърце, то има предвид също така модел, според който новият живот трябва да се изработи, и този модел е самият Христос. Христос е Бог, действащ като Бог в низшите одеяния на човешката плът. Но Той е също и Човек и така става съвършеният модел, според който изкупената човешка природа следва да бъде променена.

Началото на това преобразяване, което променя природата на повярвалия човек от образа на греха в Божий образ, се намира в обръщението, където човек е направен съучастник на божествената природа. Чрез възстановяване и осветение, чрез вяра и молитва, чрез страдание и наказание, чрез Словото и Духа делото продължава, докато Божията мечта се реализира в християнското сърце. Всичко, което Бог върши в Своите изкупени чада, има като дългосрочна цел окончателното възстановяване на божествения образ в човешката природа. Всичко гледа напред към осъществяването.

Междувременно самият християнин трябва да действа заедно с Бога, за да постигне великата промяна. Павел ни казва как: „А ние всички, като гледаме славата на Господа с открито лице както в огледало, преобразяваме се в същия образ от слава в слава, както от Духа Господен.” (II Коринтяни 3:18).

17. КРЪСТЪТ Е НЕЩО РАДИКАЛНО

Христовият кръст е най-революционното нещо, което някога се е появявало сред хората.

Кръстът на старите римски времена не познава компромис; той никога не прави отстъпки. Той печели всичките си доводи, убивайки противника си и карайки го да замълчи навеки. Той не пожали Христа, а Го уби също като всички останали. Той беше жив, когато Го повесиха на този кръст и съвсем мъртъв, когато Го свалиха след шест часа. Такъв беше кръстът, който за първи път се появи в християнската история.

След като Христос възкръсна от мъртвите, апостолите тръгнаха да проповядват Неговото послание и това, което проповядваха, беше кръстът. Където и да отиде по широкия свят, те носеха кръста и същата революционна сила вървеше с тях. Радикалното послание на кръста преобрази Савел от Тарс и го промени от гонител на християните в нежен повярвал и апостол на вярата. Силата му променяше злите хора в добри. Той пропъди дългото робство на езичеството и изцяло измени всички морални и умствени схващания на западния свят.

Това той извърши и продължаваше да върши, докато му беше позволено да бъде това, което беше първоначално – кръст. Силата му изчезна, когато се промени от нещо за смърт в нещо за красота. Когато хората го направиха символ, окачиха го около шиите като украшение или изписваха очертанията му пред лицата си като магически знак, за да се предотврати злото, той стана в най-добрия случай една слаба емблема, а в най-лошия – магически талисман. Такъв той е почитан днес от милиони, които не знаят абсолютно нищо за силата му.

Кръстът действа, като унищожава един установен образец – на жертвата и създавайки нов образец – свой собствен. Това винаги е начинът му на действие. Той печели, унищожавайки противниците си и налагайки волята си над тях. Той никога не съглашателствува, не се пазари, не обсъжда, не предава някоя точка заради мира. Той не се занимава с мира, той премахва окончателно противниците си, колкото е възможно по-бързо.

Със съвършеното знание за всичко това Христос каза: „Ако иска някой да дойде след Мене, нека се отрече от себе си и нека носи кръста си всеки ден и нека ме следва” (Лука 9:23). Така кръстът не само слага край на Христовия живот, той слага край на първия живот, на стария живот на всеки един от истинските си последователи. Той унищожава стария образец, Адамовия образец в живота на повярвалия и го довежда до края му. Тогава Бог, Който възкреси Христа от мъртвите, възкресява и повярвалия и започва нов живот.

Ето – (и нищо по-малко) истинското християнство, макар че можем да схванем остро раздалечаване от подобен възглед и това, което се поддържа сред мнозинството на днешните евангелисти. Но не бива да смеем да оценяваме нашето положение. Кръстът стои високо над вижданията на хората и при този кръст в края на краищата всички мнения трябва

да дойдат за присъда. Празното и светско водачество може да промени кръста, така че да се хареса на лудите за развлечение „светийчета”, които желаят да имат удоволствието си даже вътре в светилището, но да го направим, ще означава, че сме застрашени от духовна беда и че рискуваме гнева на Агнето, превърнато в лъв.

Трябва да направим нещо относно кръста – и това са само тези две неща – да бягаме или да умрем на него. А ако сме така безумни да бягаме, чрез това действие ще отречем вярата на отците и ще направим от християнството нещо друго, което то не е. Тогава на нас ще остане само празния език на спасението – с нашето отдалечаване от истинния кръст, ще се отдалечи и силата.

Ако сме мъдри, ще направим това, което стори Исус – ще претърпим кръста и ще презрем неговия позор заради радостта, която ни представя. Да го сторим ще значи да се покорим на целия образец за нашия живот – да бъдем унищожени и създадени отново в силата на един безкраен живот. И ще схванем, че това е повече от поезия, повече от нежно пеене на химни и високо чувство. Кръстът ще реже нашия живот там, където боли най-много, без да пази нито нас, нито нашата внимателно култивирана репутация. Той ще ни победи и ще доведе до края му нашия себичен живот. Само тогава ще можем да възкръснем за живот, за да създадем образец на съществуване, образец за живот изцяло нов, свободен и пълен с добри дела.

Смяната на поведение спрямо кръста, която виждаме в съвременното правоверие не доказва, че Бог се е променил, нито че Христос е смекчил изискването си да носим кръста си, то по-скоро означава, че съвременното християнство се е отклонило от стандартите на Новия Завет. Ние сме се отклонили толкова далеч, че е необходимо нищо по-малко от нова реформация, за да възстанови кръста на истинското му място в богословието и живота на църквата.

18. ТРЯБВА ДА УМРЕМ, ЗА ДА ЖИВЕЕМ

„Нека да умра – за да не би да умра, без да ми дадеш възможност да видя лицето Ти” – това беше молитвата на Св. Августин.

„Не скривай лицето Си от мене” – извика той в една агония на желанието. „О! Да бих могъл да се успокоя в Тебе! О, да можеше да влезеш в сърцето ми и да го опияниш така, че да забравя своите немощи и да те прегърна, единствено мое съкровище!”

Желанието да се умре, да се премахне от пътя тази непроницаема форма, така че да не скрива от нас прекрасното Божие лице е нещо, което веднага се разбира от повярвалия с жадуващо сърце. Да се умре, за да не умрем. Тук няма противоречие, защото има два вида умиране – умиране, което трябва да се търси и умиране, което трябва да се избягва на всяка цена.

За Августин, вкусно вътрешно, виждането на Бога беше самият живот, а смъртта беше точно обратното. Да се съществува в пълно затъмнение под сянката на природата без усещаното Присъствие беше нетърпимо обстоятелство. Всичко, което крие Божието лице от него, трябва да се махне от пътя, даже неговото самолюбие, неговото най-скъпо „его”, неговите най-ценни съкровища. Така че той се моли: „Нека да умра.”

Смелата молитва на великия светия беше чута и както можеше да се очаква, беше отговорена с една пълнота от щедрост, характерна за Бога. Той умря с вида смърт, за която Павел свидетелства: „Съразпах се с Христа и сега аз живея, но не аз, а Христос живее в мен”. Животът и благовестието му продължиха и неговото присъствие е винаги тук, в книгите му, в църквата, в историята; но колкото и да е странно, той е чудно прозрачен; собствената му личност се вижда едва, тъй като светлината на Христа свети през него с един вид целебно великолепие.

Имаше и такива, които си мислеха, че за да се отстранят от пътя е необходимо да се отдръпнат от обществото; така те отричаха всички естествени човешки отношения и отиваха в пустинята или планината, или пък в отшелническата обител да постанат, да се трудят и да се борят за умъртвяване на плътта си. Въпреки че намерението им беше добро, невъзможно е да се препоръча техният метод. Защото не е библиейско да се вярва, че старата Адамова природа може да бъде победена по този начин. Тя е твърде силна, за да бъде убита чрез омаломощаване на тялото или отслабване на чувствата. Тя изисква нещо не по-малко от кръста.

Във всяко християнско сърце има един кръст и един трон и християнинът е на трона, докато се постави на кръста; ако пренебрегне кръста, той ще остане върху трона. Вероятно това е в основата на отстъплението и светщината между евангелските повярвали днес. Ние оставаме царе вътре в царството на човешката душа и носим своята станиолова корона с цялата гордост на Цезар; но ние се обричаме на сенки, немощ и духовно безплодие.

Ако не искаме да умрем, ние трябва да умрем и тази смърт ще означава придобивката на онези нетленни съкровища, които светиите толкова ценяха. Неразпнатата ни плът иска да ни ограби откъм сърдечна чистота, хриstopодобност на характера, духовно виждане, плодородие; и повече от всичко това, тя иска да скрие от нас видението на Божия лик, това видение, което беше светлината на света и ще бъде съвършенството в небесата.

19. ХРИСТОС УМРЯ ЗА НАШИТЕ СЪРЦА

Човешкото сърце живее чрез своите симпатии и чувства. В деня, който ще изпита делата на всичките човеци, няма да се вземе много предвид колко знаем. Тогава ще има значение какво и кого сме обичали – значение повече от всичко друго. Поради тази причина ние не можем да отделим достатъчно голяма грижа за състоянието на вътрешния ни живот.

Жизнено важното място на моралните симпатии в човешкия характер не получава в днешно време вниманието, което заслужава от нашите религиозни учители. Ние сме потопени в днешно време в дълъг ледников период, през който се поставя незаслужено ударение върху обективната истина за сметка на субективната опитност. Климатът в евангелските кръгове е определено мразовит. Правим сериозна грешка, че взимаме един другото за критерий, според който да съдим нашия духовен живот, вместо да се сравняваме с библиейските светии и с великите Божии възлюбени, чиито набожни дела и вдъхновени химни остават като свят парфюм, много след като самите те са оставили тази земя.

Причината за тази голяма грешка не е трудно да се открие. Движението към обективната истина и избягването на религиозното чувство фактически беше отстъпление от фанатизма. Обичащите Библията християни преди половин век бяха отблъснати от грубите прояви на религиозната плът, която имаше изисквания спрямо най-възвишените религиозни опитности и като резултат побягнаха от огъня към дълбокия мраз. Библиейските учители се страхуваха да признаят валидността на религиозните симпатии. Текстът стана тест за правоверие и фундаментализъм, най-влиятелната школа на евангелското християнство, премина към текстуализъм. Вътрешният живот беше пренебрегнат заради непрекъснатото занимание с истината, а истината беше разглеждана само като доктринална истина. Не беше разрешено никакво друго значение на думата. Спечели обективизмът. Човешкото сърце се прикриваше в своя студен зимник, засрамено да покаже истинското си лице.

Както можеше да се предвиди, това имаше за последица постоянното влошаване на християнското богослужение от една страна и от друга – въздигането на религиозното развлечение като източник на умствено удоволствие. Мъдрите водачи трябваше да знаят, че човешкото сърце не можеше да съществува в празно пространство. Ако хората нямат радост в сърцата си, те ще я потърсят някъде другаде. Ако на християните е забранено да вкусят от виното на Духа, те ще се обърнат за радост към виното на плътта. И точно това е, което

фундаменталното християнство (както и така наречените „групи на пълното Евангелие“) правеха през последния четвърт век. Божият народ се обърна към развлеченията на света, за да се опита да изтиска малко сок от тях за успокоение на своите сухи и безрадостни сърца. Сега пеенето на „евангелско буги“ предлага на много личности единствената религиозна радост, която познават. Други кротко изтриват очите си при „евангелски“ филми и навсякъде процъфтява безбройно число удоволствия, заплатени с пожертвуваните десетъци от личности, които трябва да могат да мислят по-добре. Нашите учители отнеха правото ни да бъдем щастливи в Бога и човешкото сърце изля своето ужасно отмъщение в един плътски гуляй, от който евангелската църква няма да се съвземе скоро, ако въобще някога може да го стори. За голям брой изповядали християни днес Святият Дух не е необходимост. Те се научиха да развеселяват своите сърца и да топят ръцете си на други огньове. И множество издатели и различни видове „продуценти“ дебелеят от тяхната простъпка. Човешкото сърце с божествената си възможност за свято удоволствие не бива повече да става жертва на страх и лошо поучение. Христос умря за нашите сърца и Святият Дух иска да дойде и да ги задоволи.

Нека да подражаваме на Исак и отново да отворим изворите, които отците ни изкопаха и които бяха запушени от сатана. Водата е там, студена, сладка и утоляваща жаждата. Те отново ще потекат при докосването на честната лопата. Кой ще започне да копае?

20. СТОИМ В ХРИСТОВАТА СЛАВА

Между евангелските християни е обичайно да се казва, че превъзходството на християнството над всяка друга религия е във факта, че при християнството съществува една Личност – активна, изпълваща, подкрепяща и поддържаща всичко. Тази Личност, разбира се, е Исус Христос.

Това е, което казваме и го казваме истинно, но собствената ми опитност показва колко трудно е да се превърне тази вяра в практическа сила на моя живот. И малко наблюдение открива, че в голямата си част моите другари – евангелисти не са по-добре от мене. Тази могъща, всепобеждаваща света истина се губи под множеството на по-малките истини и стои забравена, докато ние се борим – най-често безуспешно със света, плътта и дявола.

Уникалното нещо сред ранните християни беше тяхното сияйно отношение спрямо една личност. Те Го наричаха, нежно „Господ“ и когато използваша това понятие, те му даваха собствено новозаветно значение. То означаваше Исус Христос, който кратко време преди това беше с тях, но сега беше отишъл в небесата като Първосвещеник и Ходатай. Това възвеличаване на една победоносна личност даваше сила и жизненост на техните съществувания и убедителност на свидетелството им. Те радостно свидетелстваха за Онзи, Който живя като истински човек между хората. Тяхната изповед не беше отслабена от някаква бледа склонност към метафизично мислене. Те знаеха, че Исус беше истински човек и истински Бог и, че умря, възкръсна от мъртвите и се възнесе в небето. Те възприеха буквално Неговото уверение, че е удостоен с авторитет за всяко нещо в небето, на земята и в ада. Как беше това – те никога не престанаха да изпитват. Те Му уповаваха абсолютно и оставяха подробностите на техния славен Господ.

Друга изявена характеристика на свидетелството на тези първи християни беше увереността, че Исус е Господ и действа по дългосрочен план, за да възстанови земята и отново да я постави под божествен контрол. Сега Той е суверенна Глава на своето Тяло – Църквата – изявяват те и ще разшири управлението Си, за да включи земята и света в Своето време. Оттук те никога не Го представяха само като Спасител. Никога не им идваше на ум да приканят хората да приемат мира на ума или мира на душата, нито спираха само върху прощението, радостта или щастието. Те събираха всички блага в една Личност и

проповядваха за тази Личност като краен и най-висш сбор от всяко добро, което е възможно да се познава и вкуси в този и идния свят. „Същият Господ, Който е над всичко” – казваха те – ‘богат за всички, които Го призовават’. Търсецният трябва да Го приеме като славен Господ, не само Възлюбения на душата си с кротките очи, но Господ над всяко съмнение и въпрос.

Днес поддържаме същите възгледи, но ударението им не е едно и също. Кроткият и смирен Исус е заменил славния и свят Исус в умовете на милиони. В нашето свидетелство липсва звънящата нотка на триумфа. Скръбният плачещ Исус ни поднася Своята тиха сърдечност, в нашите мъки и изкушения, но Той изглежда толкова безпомощен, колкото и ние самите, когато дойде изпитанието. Неговото бледо, женствено лице ни гледа от „набожните картини” на католиците и великденските картички на протестантите. Ние му даваме симпатиите си, но не и своето упование. Безпомощният Христос на кръста и безучастният Христос, Който ни гледа със сладка невинност от стените на нашите евангелски домове е един и същ. Католиците Го спасяват, довеждайки Му на помощ една Небесна Царица. Но ние, протестантите, нямаме помощник. Затова пеем „поп”-хорове, за да освежим нашите повехнали души и правим тематични обсъждания с плачевната надежда, че някой ще дойде с отговора на нашата едва изговорена жалба.

Добре, ние вече имаме отговора, ако само имаме вярата и мъдростта да се обърнем към него. Отговорът е Победоносният Христос над всичко. Той живее вечно над възможностите на враговете си. Той само трябва да каже и то е сторено; Той само трябва да заповяда и небето и земята Го слушат. С широките перспективи на далечните Си планове Той търпи за известно време дивото беззаконие на един пропаднал свят, но държи земята в ръката Си и може да призове народа на съд, когато поиска.

Да, християнски поклоннико, ние сме по-добре, отколкото тъжната църква може да види. Ние стоим в Христовата слава. Защото Той живее, живеем и ние „Благодаря на моя Бог, чрез Исуса Христа, нашия Господ.”

21. ДА БЪДЕШ ИЛИ ДА ПРАВИШ

Исторически Западът се стреми да постави главното си ударение върху правенето, а Изтокът – върху това да бъдеш. Това, което сме, изглежда по-важно за източния човек; западният залага върху онова, което вършим. Едните прославят глагола „да бъдеш”, а другите – глагола „да правиш”.

Ако човешката природа беше съвършена, нямаше да има противоречие между „съм” и „права”. Непогиналият човек просто ще живее отвътре, без да мисли. Действията му ще бъдат истинския израз на вътрешното същество.

За човешката природа, такава, каквато е, нещата не са така прости. Грехът въведе морално безредие и животът стана объркан и сложен. Тези елементи вътре в нас, които следваше да работят заедно в неосъзната хармония, често са изолирани един от друг изцяло или частично и понякога се стремят да бъдат враждебни един спрямо друг. По тази причина е много трудно да се придобие симетрия на характера.

Поради дълбокото вътрешно объркване произлиза противоречието между „съм” и „права” и глаголът, върху който поставяме ударението си ни определя в една от двете категории: ние сме „съм” или „права” – едното или другото. В нашето модерно, цивилизовано общество ударението пада почти изцяло върху „права”.

Ние, християните, не можем да избегнем този отговор. Трябва да открием къде Бог поставя ударението и да стигнем до божествения образец. Това не следва да бъде много трудно, защото имаме пред себе си Свящото Писание с цялото негово богатство на духовно ръководство, а за да изтълкуваме Писанията имаме самия Дух, Който ги е вдъхновил.

Въпреки цялата ни възможност да познаваме истината, повечето от нас са все още бавно възприемащи. Тенденцията да приемаме без да питаме и да следваме, без да знаем защо, у нас е много силна. Но тази причина, каквото болшинството християни поддържат през дадено време, сигурно ще се приеме като вярно и право без всякакво съмнение. По-лесно е да подражаваш, отколкото да си единствен; по-лесно е и за даденото време е по-безопасно да вървиш в крачка, без да задаваш много въпроси относно това накъде се отправя, парадът.

Това е причината, по която „съм“ престана да има голяма притегателна сила за хората, а „правя“ привлича вниманието почти на всекиго. На съвременния християнин липсва симетрия. Те не знаят почти нищо за вътрешния живот. Те са като храм само с фасада, без всякаква вътрешност. Цвят, светлина, звук, видимост, движение – това са твоите богове, о, Израел!

„Акцентът в църквата днес” – казва Леонард Равънхил, английският евангелист – „не е в набожността, но във възбуждението”. Религиозната видимост е доведена до такава крайност в евангелските кръгове, че почти никой няма желанието, да не говорим за смелостта, да постави под въпрос истинността ѝ. Надделя външното. Бог сега говори само чрез вятъра и земетресението; нежният и тих глас вече не може да бъде чул. Цялата религиозна машина, стана разпространител на шумове. Юношеският вкус, които обича шумната тръба и гърмящия ауспук, се вмъкна в дейността на съвременните християни. На стария въпрос „Какво е главното предназначение на човека?” сега се отговаря: „Да препуска през света и да прибавя към неговия шум.” И всичко това се прави в името на Онзи, Който „няма да се кара, нито ще вика и никой няма да чуе гласа Му по кръстопътищата” (Матей 12:19).

Трябва да започнем необходимата реформа като се съпротивим на духовната валидност на външното. Трябва да се изяви един човек като това, което е, отколкото като това, което прави. Докато моралната стойност се придава от състоянието на сърцето, една част от религиозната активност, която произтича не отвътре, а отвън, ще изглежда че има малко или никак морално съдържание. Такова религиозно поведение е подражателско или инстинктивно. То произтича от съществуващия култ към движението и не притежава истинен вътрешен живот.

Посланието „Христос във вас, надеждата на славата” следва да се възстанови в църквата. Трябва да покажем ново поколение от почти яростни християни, чиято сила лежи в центъра на живота им. Бързана и шум са свидетелства за слабост, а не за сила. Вечността е мълчалива; времето е шумно. Преголямото занимание с времето е тъжно свидетелство от нашата основна липса на вяра. Желанието да бъдем драматично активни е доказателство за нашия религиозен инфантилизъм; това е един вид показност, обичайна в детската градина.

22. ДАЙТЕ МЯСТО НА ТАЙНСТВЕНОТО

Така фино са изтеглени чертите на истината, така деликатно са уравновесени измеренията на мъдростта, че не е чудно, че някои немощни християни се объркват и възприемат едно несмело поведение спрямо Божието Слово.

Начинаещият в Христа няма да чете дълго в Писанията, докато дойде до пасажите, които изглежда, че си противоречат един на друг. Той може да сравни различните версии или, ако е достатъчно щастлив, да чете Писанията на оригиналните езици; той може да се консултира с всички лексикони и все пак да бъде принуден да признае противоречието. Доколкото може да види, то съществува и не може да бъде избягнато. А сега какво?

Добре, той може да направи едно от няколкото неща. Например той може да се откаже в отчаяние и да заключи, че никога няма да разбере Библията и няма полза да се опитва; той може да се безпокои за противоречивите откъси, докато изпадне в опасно

състояние на ума; или (а това е най-лошо от всичко), може да се консултира с някой от правоверно-умствените богослови, който в своето въображаемо всезнание решава да разреши всички библейски затруднения чрез пишещата си машина. Това наистина е фатално за истинската духовност, защото цялостното сърдечно разположение на тези тълкуватели е невярно и те могат само да отклонят своите ученици. Те принадлежат към класата хора, упоменати от Цицерон, които „не се страхуват от нищо толкова, колкото да изглеждат, че се съмняват относно нещо.” Те действат на основата на лъжливата предпоставка, че всичко на небето и земята може да бъде обяснено. А нищо не може да бъде така отявлено невярно като това.

Много по-добре от опита да разберем е смирението, което признава своето невежество и очаква спокойно Бог да се яви на Своето време със Своята светлина. Ние бихме били повече в състояние да разберем, ако приемем смиряващата истина, че има много неща в небето и на земята, които никога няма да сме в състояние да разберем. Би било добре за нас да приемем всемира и да заемем мястото си във великата везба на Божието творение, така свършено позната от Него и така повърхностно известна на най-мъдрия от хората. „Бог насочва кротките към правда и учи кротките на Своите пътища.”

За тези, които (неумишлено) са принизили своето схващане за Бога на равнището на човешкото си разбиране, вероятно изглежда страшно да признаят, че има много неща в Писанието и относно Троицата, които превишават човешкия интелект. Но няколко минути на колене, гледайки лика на Христа, ще ни научат на смирение, добродетел, чиито целебни свойства бяха познати от незапомнени времена на Божиите избрани.

Колридж предава като твърда увереност, че най-дълбоката мъдрост, произнесена някога от човешки устни, беше спонтанния вик на пророк Езекиил в долината на сухите кости, когато беше запитан от Господ дали тези кости могат да оживеят: „Господи Боже, Ти знаеш това.” Ако Езекиил беше казал „да” или „не”, той щеше да затвори сърцето си за великата тайна срещу себе си и щеше да пропусне славата в присъствието на Всевишния. Не забравяйте никога, че е привилегия да се удивляваш, да стоиш във възхитено мълчание пред Висшата Тайна и да шепнеш:

„Господи Боже, Ти знаеш това!”

Жалкият опит на богословите да обяснят всичко на усмихващия се невярващ има точно обратния ефект в сравнение с онзи, който те възнамеряват (да постигнат – б.ред.). Това снижи поклонението до равнището на ума и въведе рационалистичния дух в чудесата на вярата.

Никой не бива да бъде засрамен да признае, че не знае и никой християнин не бива да се страхува от такова признание в царството на духовните неща. Наистина дори силата на кръста е във факта, че това е Божията мъдрост, а не мъдростта на човека. Денят, в който успеем да обясним всичко духовно, ще бъде денят, в който (за себе си) сме разрушили всичко божествено.

Нека се знае, че по този начин християнинът не се защитава. Нека мъдрите от този свят настоят, ние християните да обясним нашата вяра и те ще ни дадат в ръка меч, с който ще ги обърнем в паническо бягство. Трябва само да се обърнем и да поискаме да обяснят този свят и ще видим колко смутени ще бъдат те. По един повод Исус каза: „Ако за земни работи ви говорих и не вярвате – как ще повярвате, ако бих ви говорил за небесни?” Ако сме принудени да обясним, те също са принудени и ние и те ще бъдем много жалки в това отношение, защото цялата тайна е пред нас от атома до човешката душа и всеки от нас може само да се поклони и да каже: „Господи Боже, Ти знаеш това.”

Вероятно Давид, лежащ на гръб нощем в зелената поляна, мислейки за тайната на луната и звездите и нищожеството на човека в цялостния план на нещата, покланяйки се на Бога, Който го е направил само малко по-долу от ангелите, беше по-истинен човек, отколкото астронома, който в голямата си гордост тегли и мери небесните тела. Но

астрономът не бива да се отчайва. Ако смири себе си и изповяда своята дълбока вътрешна нужда, Богът на Давид ще го научи как да се покланя и по такъв начин ще го направи по-велик човек, отколкото би бил иначе.

23. ЦЕЛИЯТ ЖИВОТ ТРЯБВА ДА СЕ МОЛИ

Най-добрата молитва е израз на цялостния живот.

Разбира се, има и ще има обстоятелства, когато една изолирана молитва може да бъде отговорена, дори когато произнасящият я не е водил образцов християнски живот. Но считаме, че мнозина от онези, които четат тези редове не са задоволени да имат от време на време отговор, те желаят да познаят по-задоволяващ молитвен живот, който да възвисява и пречиства всеки акт на тялото и духа и свързва цялата личност в едно духовно единство. Такава молитва може да бъде само резултат на живот, преживян в Духа.

Всички други неща са равнозначни, но нашите молитви само са толкова силни, колкото съществуванятията ни. В дългото ни блъскане ние се молим, както живеем. Някои молитви са като противопожарен изход, използвани само във времена на краен случай – никога не с удоволствие, но само като път на ужасено бягство от нещастieto. Те не представят обикновения живот на онзи, който ги принася; те са по-скоро необичайният акт на духовния новак.

Уилям Лоу някъде увещава християните да живеят живот, който е в съзвучие с молитвите им, а един от нашите добре познати химни моли Бога да ни помогне „да живеем близо до молитвите си”. Много от нас в момент на стрес желяеха да сме живели така, че молитвата да не е така необичайна за нас и съжаляваха, че не сме практикували молитвата така, че тя да е толкова лесна и естествена като дишането.

Не искаме да оставяме впечатлението, че молитвата във времена на внезапна криза не е нещо добро и право. Тя е такава и е казано, че Бог е „винаги прибежище в беди”, но никой знаещ християнин не иска да живее целия си живот на равнището на зова за помощ. Когато вървим с Бога, ние ще видим превъзходството на живота на непрекъснато общение, където всички мисли и действия са молитви и целият живот става свята жертва на хваление и прославяне.

За да се молим ефективно, от нас се изисква да няма неблагословени области в нашия живот, да няма части от ума и душата, които да не са обитавани от Духа, да няма нечисти желания, на които се разрешава да живеят вътре в нас, да няма разногласие между молитвите и обходата ни.

Всичко това може да изглежда като твърде висок стандарт, достижим за мъжете и жените под слънцето. Но това не е така. Ако Христос е такъв Спасител, какъвто твърди, че е, Той е в състояние да спаси Своя народ от робството на греха. Това не значи да се поддържа създадената от човека доктрина за „безгрешно съвършенство”; това е по-скоро боговдъхновената мисъл, че е възможно „да се ходи в Духа”, а не да изпълняваме „похотите на плътта”. Това е, че Бог се погрижи чрез Христовия кръст за Своите деца да бъдат избавени от горчивото робство на греха. „Тъй и вие считайте себе си мъртви за греха, обаче живи за Бога. В Христа Исуса, нашия Господ”.

Несъмнено изкуплението в Христа Исуса има достатъчно морална сила да направи възможен животът ни в такова състояние на чистота и любов, че целият той да бъде молитва. Индивидуални актове на молитва, които произтичат от този вид цялостно съществуване, ще имат върху нас чудесна сила, непозната за безгрижието на светските християни.

24. НЯМА СПАСЕНИЕ БЕЗ ГОСПОДСТВО

Никога не бива да подценяваме способността на човешките същества да се забъркат в нещо.

Човечеството изглежда има някакъв гений да усуква истината, докато тя престане да бъде истина и стане направо лъжа. Подчертавайки на едно място и не подчертавайки на друго, цялостната картина на истината може да се промени така, че да има за резултат един напълно фалшив възглед, без да се усетим за това.

Този факт по необходимост беше изявен напоследък, когато слушаме отново за дискредитираната доктрина за един разделен Христос, така разпространена преди няколко години и още приета в много религиозни среди. Тя е както следва: Христос е и Спасител и Господ. Един грешник може да бъде спасен, когато Го приеме като Спасител, без да се обърне към Него като към Господ. Практическият извод от това учение е, че благовестителят представя и търсеният приема един разделен Христос. Всички ние сме слушали съзливата молба, отправена към току-що спасени да приемат Христа като Господ и по този начин да влязат в победоносния живот.

Почти всяко поучение за по-дълбокия живот е основано на такава заблуда, но понеже то съдържа зрънце истина, неговата истинност не се оспорва. Във всеки случай то е изключително просто и доста популярно и в добавка към това е готово и за говорещия и за слушателя и не изисква от никого мислене. По такъв начин проповеди, представящи тази ерес, се проповядват свободно, пишат се книги и се композират песни, всички говорещи за едно и също и то за нещо невярно, с изключение, както вече казах на едно малко зрънце истина, намиращо се бездейно в основата.

Изглежда странно, че никой от тези учители не забелязва, че единственият истински обект на спасителна вяра не е нищо друго освен самият Христос - не "спасителната" мисия на Христа, нито господството на Христа, но самият Христос. Бог не предлага спасение на онзи, който вярва в една от задачите на Христос, нито някога е била представяна една задача на Христос като обект на вяра. Ние сме увещани да вярваме в изкуплението, в кръста или в свещенството на Спасителя. Всички те са въплътени в Личността на Христа, но те никога не са бивали отделени или изолирани една от друга. Още по-малко ни е позволено да приемем една от Христовите задачи и да отхвърлим друга. Представата, че това ни е позволено е ерес на съвременността - повтарям аз - и подобно на всяка ерес, тя има лоши последствия сред християните. Никоя ерес не е поддържана безнаказано. Плащаме с практически неуспех нашите теоретични грешки.

Съмнително е дали някой човек може да бъде спасен, ако отива при Христа за помощ, но без намерение да Го слуша. Христовото спасително дело е навеки свързано с Неговото господство. Погледнете Писанието: "Защото, ако с устата си изповядваш Господа Исуса и със сърцето си повярваш, че Бог Го възкреси от мъртвите, ще се спасиш. Понеже със сърце се вярва за оправдание, а с уста се изповядва за спасение." Пък и Писанието казва: "Всеки, който вярва в Него, няма да се посрами. Няма разлика между юдеин и елин, защото един и същ е Господ на всички, богат за всички, които Го призовават. Защото всякой, който призове името Господне, ще се спаси." Тук Господ е обектът на вяра за спасение. И когато надзирателят от Филипи попита за пътя, по който ще се спаси, Павел отговори: "Повярвай в Господа Исуса Христа и ще се спасиш" (Деяния 16:31). Той не му казва да повярва в Спасителя с мисълта, че по-късно ще се заеме с неговото господство и ще го уреди за собствено задоволство. За Павел няма разделение на задачите. Христос трябва да бъде Господ или не трябва да е Спасител.

Не влиза в намеренията ни тук да поучаваме, че сериозният повярвал не трябва да продължи да изследва постоянно растящите понятия за Христа, нито поддържаеме, че първият спасителен контакт с Христос носи свършено познание за всичко, което Той е за

нас. Вярно е обратното. Години след години няма да бъдат достатъчни, за да ни позволяват да вкусим всички богатства на Неговата благодат. Когато открием нови значения в Неговите титли и ги усвоим, ние ще порастем в познание на нашия Господ, на личната преценка на многообразните задачи, които Той има и многото форми на любов, които носи, възвисен на трона Си. Това е истината, която е усукана безформено и доведена до безсилие - чрез която можем да повярваме в спасителното дело, отхвърляйки господството Му.

25. „СЛАДКА ЛЮТНЯ, ЗВУЧАЩА СЛАДКО”

„Едно нещо е” – казва Хенри Съзо – „да чуеш самият ти сладка лютня, звучаща сладко, а друго е просто да чуеш за нея.”

И едно нещо е – бихме прибавили ние – да чуем вътрешно в самите себе си истината, а съвсем друго – просто да чуем относно нея.

Не искам да се спирам на истинността на религиозната опитност на всеки човек; по-скоро се радвам на всеки малък къс истинска набожност, която би останала сред нас, в тези дни на повърхностност и претенции. Но изследването на състоянието на нещата в евангелските църкви създава сериозното подозрение, че тревожно висок процент на изповядали християни днес никога не е чуло то самото лютнята. На тях просто им е казано от други. Тяхното запознанство със спасителната истина е само от слушане. Тайнственият Глас никога не е прониквал до вътрешното им ухо.

Това в частност е вярно за така наречения по-дълбок живот. Даже в тези общества, където поученията за пълния с Духа живот се разбират от само себе си, съществува странна липса на вътрешна сигурност. Слушаме да се рецитират по-дълбоките истини с една бързивост, която ни кара да се чудим дали проповедникът не говори за нещо, което е само слушал, а не за собствена опитност. Много разпространеното поучение за по-дълбокия живот без съответстващо вкусване на силата на това поучение може лесно да причини повече зло, отколкото добро.

Ние изпращаме от библейските училища на тази страна година след година млади мъже и жени, които познават теорията на изпълнения с Духа живот, но не се радват на опитността. От своя страна църквите създават поколения християни, които никога не са усетили силата на Духа и които не знаят лично нищо относно вътрешния огън. Следващото поколение даже ще изостави теорията. Това в действителност е насоката, която някои групи са поели през миналите години.

Една дума от устните на човек, който действително е чул да свири лютнята има повече ефект от множество проповеди на човек, който само е слушал, че тя свири. Близостта винаги е по-добра от чуването.

Колко дълго трябва да слушаме ние в Америка хора, които могат само да ни кажат какво са прочели или чули, а никога – какво самите те са почувствували и видели?

26. ИЗКЛЮЧИТЕЛНАТА ВАЖНОСТ НА МОТИВА

Тестът, чрез който цялото поведение трябва да бъде отсъдено окончателно е мотивът.

Както водата не може да се изкачи по-високо от извора си, така и нравственото качество в едно действие никога не може да бъде по-високо от мотива, който го вдъхновява. По тази причина никакъв акт, който произлиза от лош мотив не може да бъде добър, макар че може да изглежда, че някакво добро произтича от това. Всяко действие, извършено например от яд или неприязън, в крайна сметка ще бъде намерено, че е направено за неприятеля и против Божието Царство.

За нещастие природата на религиозната активност е такава, че голяма част от нея може да се извършва поради причини, които не са добри: гняв, ревност, амбиция, суетност и скъперничество. Всяка подобна дейност е неизбежно зла и ще се счете за такава при Съда.

Във въпроса за мотива, както при много други неща, фарисеите ни представят ясен образец. Те си остават най-мрачния религиозен неуспех, не поради богословска грешка, нито поради невнимателност и хладност, нито поради това, че външно бяха с разпуснат живот. Цялата мъчнотия лежеше в качеството на техните религиозни мотиви. Те се молеха, но се молеха, за да бъдат слушани от хората и по този начин мотивът им разрушаваше техните молитви и ги правеше не само безполезни, но и в действителност зли. Те даваха щедро за службата в храма, но понякога го правеха, за да избягнат задължението към родителите си, а това беше зло. Те осъждаха греха и се опълчваха срещу него, когато го намираха у другите, но това те вършеха поради себеправедност и коравосърдечие. Така действаха с всяко нещо. Деянията им имаха външно един повърхностен изглед на святост и всичките подобни действия, ако се правеха от чисти мотиви щяха да бъдат добри и похвални. Цялата слабост на фарисеите беше в качеството на мотивите им.

Че това не е малко нещо, може да се разпознае от факта, че такива правоверни и праведни религиозници продължиха във своята слепота, докато най-после разпнаха Господа на славата без намек за тежестта на своето престъпление. Религиозни действия, извършени по низки мотиви, са двойно лоши – лоши сами по себе си и зли, защото се извършват в Божието име. Това е равнозначно да се греши в името на Безгрешния, лъжейки в името на Оня, Който не може да лъже и мразейки в името на Оня, Чиято природа е любов.

Християните и специално много активните, трябва да намират време често да изследват душите си, за да бъдат сигурни за мотивите. Много солови песни са изпяти, за да се изявим, много проповеди са излагани като показване на таланта, много църкви са основани като плесница за други някои църкви. Дори мисионерската активност може да става поради съперничество и печеленето на души може да се изроди в четкаджийски проект за задоволяване на плътта. Не забравяйте, че фарисеите бяха големи мисионери и биха кръстосали море и суша, за да спечелят един прозелит.

Добър начин да се избягва капанът на празната религиозна активност е да се явяваме отвреме-навреме пред Бога с Библиите си, отворени на 13 глава на 1 Коринтяни. Този откъс, считащ се за един от най-прекрасните в Библията, е един от най-суровите, намиращ се в Свящото Писание. Апостолът разглежда най-висшето религиозно служение и го оценява като празно, ако не е мотивирано от любов. Без любов пророци, учители, оратори, филантропи и мъченици са отхвърлени без награда.

Сумирайки всичко, просто казваме, че в Божиите очи сме отсъждани не толкова чрез извършеното от нас, но поради причината, заради която го вършим. Не какво, а защо ще бъде важният въпрос, когато ние, християните се явим пред Съдния престол, за да дадем отчет за деянията, направени в тяло.

27. ПРИСЪСТВИЕТО Е ПО-ВАЖНО ОТ ПРОГРАМАТА

На мен ми изглежда показателно, ако не направо зловещо, че думата „програма” и „програмиране”, се намират в църковния език в наши дни така често.

Разбирам добре, че думата е възприета и приспособена по-близо от други, за да изрази по-точно порядъка на религиозните съобщения при обикновената църковна служба. Но самият факт, че се заема толкова често относно службата, в голяма степен обезпокоява малцината, които желаят все пак да следват Новия завет при публичното богослужение.

Когато сравним нашите съвременни внимателно програмирани събрания с Новия Завет, си спомняме бележката на известен литературен критик, след като прочел превода на Александър Поуп на Омировата „Одисея”. „Това е прекрасна поема, но не е Омир.” Така

бързата, много подправена, развлекателна служба в днешно време, може да е прекрасен образец на майсторско програмиране – но не е християнска служба. Двете са далеч на километри в почти всяка проява. Почти единственото общо нещо, което имат, е присъствието на известно число хора в една стая. Тук свършва еднаквостта и започва отявлението различие.

Първото нещо е, че обектът на внимание не е един и същ в двете събрания.

Дали това е служба за причастие, сутрешно богослужение, евангелско събрание, молитвено събрание или всеки друг вид християнско събрание, център на вниманието винаги ще бъде Христос. „Защото дето са двама или трима в Мое име, там съм и Аз посред тях” (Матей 18:20). Тези думи на нашия Господ дават образа за всички християнски събрания. През целия Нов Завет след Петдесетница една отчетлива характеристика на всички християнски събрания беше вниманието им спрямо техния възкръснал Господ. Дори първият християнски събор /който може да бъде наречен делово събрание, ако подобно нещо наистина съществуваше в библейските времена/ беше воден в атмосфера на голямо достойнство и дълбоко почитание. Те говориха за Бога, Христа, Святия Дух и Писанията и посвещаваха хора, които бяха рискували живота си за името на Исуса. Те се съвещаваха известно време, след това написаха писмо – инструкция и го изпратиха до езическите църкви чрез ръката на Юда и Сила. Разбира се, немислимо е подобно събрание да стане без някакъв вид съобщение. Трябваше да се знае за какво са се събрали да се съвещават. Важният пункт обаче, който трябва да бъде отбелязан, е, че всичко това ставаше в атмосфера на християнско богослужение. Те загубиха виждането на програмата в по-голямата слава на Присъствието.

И още – евангелски и съживителни служения в Новия Завет не бяха никога отделени от богослужението. Книгата „Деяния” е съобщение за благовестителство и мисионерска дейност, но Присъствието е винаги там и ранните християни не го забравяха никога дори за един миг. Учениците нито за един миг не използваха машинации, за да привлекат тълпите. През всичкото време те разчитаха на силата на Духа да ги ръководи. Те свързваха своите действия с Христа и се задоволяваха да печелят или губят с Него. Понятието да използват някакво „програмирано” дело и да използват Исуса като един вид спонсор не можеше да влезе в главите им. За тях Христос беше всичко. Той беше, както е и сега, алфата и омегата, началото и краят.

Христос беше всичко в умовете на тези първи повярвали и този мощен факт диктуваше не само тяхното поведение, но също така и вътрешната им позиция. Тяхното настроение, поведение, очакванията им произлизаха от детската им убеденост, че Исус беше сред тях като Господ на творенията, Глава на Църквата и Първосвещеник на тяхната изповед.

Аз искрено изповядвам, че е невъзможно да има християнско богослужение без съобщение. Ако ще се спазва някакъв ред, той трябва да съществува някъде. Ако трябва да се изпеят две песни, някой трябва да знае коя ще бъде изпята най-напред и дали това знание ще бъде в нечия глава или това е пренесено върху хартия, т. е. фактически има „програма” независимо дали харесваме това или не. Това, което искаме да кажем тук е, че програмата е сменила Присъствието. Център на вниманието е програмата, а не Господ на славата. По такъв начин най-популярната евангелска църква във всеки град е най-вероятно тази, която предлага най-интересната програма, т. е. църквата, която поднася най-много и най-добри неща за развлечение на публиката. Тези неща са така програмирани, че държат всичко в движение и всичко в очакване.

Цялото зло е във въздействието навсякъде върху християните и църквите. Дори личности, които честно искат да служат на Бога според образа в планината, са измамани от подмяната на Присъствието с програмата. Като резултат е, че никога не стават зрели християни, техните апетити са уродливи и чувството им за духовна стойност – намалено от

самото начало на религиозния им живот. Мнозина от тях продължават година след година, изцяло неразбиращи, че програмата, която гледат и слушат всяка неделя, не е въобще нещо християнско, но езическо виждане, насложено върху църквата от зле насочени личности.

Ще направим нещо твърде добро за нашите църкви, ако всеки потърси да култивира в службите ни благословеното Присъствие. Ако направим Христа най-велик и постоянен обект на поклонение, програмата ще намери мястото си като добра помощ в реда на публичното поклонение на Бога. Ако не успеем да го направим, програмата изцяло ще затъмни Светлината. А никоя църква не може да си го позволи.

28. НАЙ-ТРАГИЧНАТА ЗАГУБА НА СВЕТА

Необходимо е човек само малко да попътува по лицето на земята за да открие, че Бог е крайно разточителен в материалните неща. Явно е, че съществуват големи количества от всичко: пясък, скали, прерии, планини, езера, морета, равнини, хълмове, реки, пустини. Само малка част от всичко това се използва от човечеството. Останалото е неизползвано.

Въпреки това на земята има едно скъпоценно съкровище, което Бог не желае да бъде похабено. Това е човекът. То никога не е в излишък. Святите писания подчертават Божието виждане за човешката личност. Писано е, че Бог направи човека по свой образ и подобие – не само душата или духа му като отделни и по-висши негови части, а цялото живо същество.

Общоприет начин на мислене е да отделим душата от цялостния човек и да съсредоточим вниманието си върху нея като единственото нещо, от което Бог се интересува. От това се подразбира, че ние също трябва да се интересуваме само от нея. Тази гледна точка винаги ми се е струвала крайно ограничена. Павел е казал: “Христос ме обикна и даде себе си за мен.” Христос умря не само за душата, а за цялата човешка личност. Неговата покана е към мъжа и жената в тяхната цялост.

Мисля, че цялото съвременно понятие за “печелене на души” трябва да бъде преосмислено в светлината на библейските учения. Наистина в притчата се казва: “Този, който печели души, е мъдър”. Думата “душа” тук означава целия човек, а не само душата. Използването на душа в този случай за да се означава човешко същество е често срещано в Библията. Когато Авраам тръгна за ханаанската земя той взе със себе си жена си Сара, сина на брат си, Лот, и “душите, които беше приобщил към семейството си в Харан”. Не е ли ясно, че тези души са личности, чиито имена не са били важни за разказа. Разбира се, това са били хора, а не голи души.

Нямам намерение да създавам трудности само заради удоволствието след това да ги преодолявам. Напълно е възможно хиляди ревностни християни да използват израза “печелене на души”, имайки истинско разбиране за по-широкото му значение. Човешката реч обаче има такава огромна сила, че по-продължителната грешна употреба на дадена дума или изречение може наистина да доведе до грешно мислене. Ако искаме да разберем истината ще трябва да внимаваме, да мислим библейски и да разбираме значението на думите, които използваме. Човешката личност е скъпа за Бога защото от всички създадени неща тя е най-близо до същността му. За нищо друго не е казано, че е създадено по Божие подобие. Падналият човек, макар и отдалечен от Бога заради греха си и предопределен да погине, все още най-много прилича на него. Затова има възможност да бъде възроден и напълно възстановен като приятел на Бога – привилегия, на която не се радват онези същества, за които Петър, Юда и някои други библейски писатели говорят. По тази причина Словото можа да стане плът и да обитава между нас. Синът не можеше да помогне на ангелите, но можеше и наистина помогна на Авраамовото семе.

Тези съображения ни помагат да разберем защо Господ разхищава планините, но не желае да загуби хората; защо така разточително харчи материалните неща, а човешката личност запазва с такава нежна грижа. Докато Бог съхранява хората, една от най-тежките

трагедии в живота е, че човекът може сам да се похаби. Чрез греха си той може да се похаби, а това означава, че на земята се хаби това, което е най-близо до Бога. Това е най-голямото човешко нещастие и най-тежката скръб за Бога.

Грехът има много страни и разновидности. Той е като болест с множество усложнения, всяко от които може да убие болния. Те са: беззаконие, пропускане на целта, бунт, извращение, престъпление. Всичко това е и прахосване – ужасна, трагична загуба на най-скъпоценното съкровище. Човек, който умира извън Христос е загубен и едва ли в английския език има дума, която да изрази това състояние с такава точност. Прахосал е необикновено богатство и накрая, в един кратък миг, се оглежда – той е един нравствен глупак, нехранимайко, който е претърпял съкрушителна и непоправима загуба. Загубил е душата, живота, мира си – Цялата си човешка загадъчна личност, всичко скъпо и вечно, което е притежавал.

29. НЕНАСИТНАТА ПУСТИНЯ

Доктор Харълд С. Мейсън казва: “Човекът беше създаден, за да живее в градина, но заради греха си беше принуден да обитава поле, което изтръгваше от враговете си с пот и сълзи и успяваше да запази само с цената на постоянна бдителност и безкраен тежък труд. Ако само за няколко години си позволише да намали усилията си, пустинята отново искаше да превземе неговото поле. Джунглата и гората щяха да погълнат труда му и всичките му любящи грижи щяха да отидат на вятъра.”

Всеки селянин познава глада на пустинята, който не може да бъде напълно победен. Нито съвременните селскостопански машини, нито подобрените начини за обработка на земята могат да направят това. Няма значение колко добре е подготвена почвата, колко добре са пазени оградите, колко грижливо са боядисани сградите. Ако за известно време стопанинът занемари своите първокачествени и ценни земи, те ще се върнат отново в дивото си състояние, като се превърнат в пусти места или ще бъдат погълнати от джунглата. Природата е склонна да се превръща в пустиня, а не в плодородно поле. Повтарям: всеки фермер знае това.

За бдителния християнин този факт е нещо повече от наблюдение, което е в интерес на земеделците. Това е притча, нагледен урок, показващ ни един закон, който управлява всички области на нашия паднал свят. Той действа както върху духовните, така и върху материалните неща. Не можем да избягаме от закона, който кара всички неща да останат в диво състояние или да се върнат към него след известен период на грижлива обработка. Това, което важи за полето, се отнася и за душата, стига да сме достатъчно мъдри да го разберем.

Нравствеността на падналия свят не клони към набожност, а към окончателно отдалечаване от нея. Поетът реторично пита: “Този долен свят приятел ли е на милостта, та да ме води към Бога?” Сериозният отговор е “не” и ще бъде добре ако всеки нов християнин научи този урок колкото е възможно по-скоро след своето обръщение. Ние понякога оставяме впечатление, че е възможно пред молитвения олтар да намерим веднъж завинаги чисто сърце и да си осигурим победа за цял живот. Неизброими множества християни през вековете са доказателство колко грешна е тази наша представа.

Истината е, че никоя духовна опитност, колкото и революционна да е тя, не може да ни освободи от съблазните. Какво друго е изкушението, ако не усилието на пустинята да нахлуе в нашето току-що изчистено поле? Прочистеното сърце е омразно за дявола и всички сили на този изгубен свят. Те няма да се успокоят докато не си върнат това, което са изгубили. Джунглата ще допълзи дебнешком и ще се стреми да погълне малките области,

освободени от силата на Святия Дух. Само бдителната и постоянна молитва може да предпази тези нравствени достижения, спечелени за нас чрез действието на Божията милост.

Занемареното сърце скоро ще бъде завладяно от светски мисли. Занемареният живот ще се превърне в нравствено безредие. Църквата, която не е ревниво пазена от мощно застъпничество и жертвена работа, скоро ще се превърне в жилище на всякакви зли птици и скривалище на неподозирани разврат. Дебнещата пустиня ще завладее църквата, която вярва в собствената си сила и забравя да се моли и бди.

Законът на пустинята действа навсякъде в нашия паднал свят – както на мисионерското поле, така и в по-закътани места. Следователно ние сме заблудени когато вярваме, че мисионерските ни задължения могат да бъдат изпълнени като минаваме от държава в държава и провъзгласяваме евангелието без това да бъде последвано от обучение и грижлива църковна организация. Въпреки това тази заблуда засяга големи групи от евангелската църква и кара ревностни хора да се опитват да евангелизират света чрез този метод: “Удряй и бягай”.

Да направим малцина обръщенци, само за да ги оставим после да си блъскат главите – това е толкова глупаво, колкото да пуснем на свобода стадо новородени агънца наскре пустинята. Това е също така нелепо, както да изчистим и засадим поле в сърцето на гъста гора и да го оставим на милостта на недисциплинираната природа. Всичко това ще бъде загуба на усилия и не е възможно да доведе до някаква печалба.

Така е и с всяко духовно усилие, което не държи сметка за глада на пустинята. Овцете трябва да бъдат водени, иначе ще бъдат убити; полето трябва да се обработва, иначе ще бъде изгубено. Духовните постижения трябва да се пазят чрез бодърстване и молитва или ще паднат жертва на врага.

30. КАКВИТО СМЕ НИЕ, ТАКЪВ ЩЕ Е ПЛОДЪТ НИ

Водата не може да се издигне над равнището си. Християните също не могат чрез внезапно импулсивно усилие да се издигнат над собственото си духовно ниво.

Виждал съм под слънцето деца на Бога да водят цял ден лекомислени и глупави разговори. Те се оставят да блуждаят в безплодните удоволствия на света. Вечерта, когато трябва да проповядват, в последната минута с отчаяна молитва търсят пророчески дух, който да падне върху тях когато излязат на амвона. Нагорещават чувствата си до бяло, така че после да имат основание да се поздравят сами за голямата свобода в проповядването на словото. Такъв християнин мами сам себе си и в него няма мъдрост. Какъвто е бил през целия ден и през цялата седмица, такъв е и когато отвори библията си за да говори на хората. Водата не може да се издигне над собственото си равнище.

Хората не берат грозде от тръни, нито смокини от магарешки бодил. Дървото определя какъв да бъде плодът, а начинът на живот – плода на този живот. Нещата, от които човек е погълнат, определят и разкриват същността му. Тя открива чрез таен закон на душата какъв ще бъде плодът му.

Ако в нашия християнски живот виждаме нещата такива каквито са, не трябва да пренебрегваме огромната сила на влечението. Под влечение разбирам да желаем неща и хора, които отговарят на нашия вкус. Човешкото сърце е изключително чувствително и напълно способно да установи вътрешни взаимоотношения с предмети и хора, които са далечни и забранени. Както стрелката на компаса е привлечена от северния магнитен полюс, така сърцето може да остане вярно на тайната си любов макар и отделено от нея на разстояния и години. Кой са тези любими неща можем да разберем наблюдавайки към какво са насочени мислите ни, освободени от тежките ограничения на работата и обучението. За какво мислим когато умът ни не е зает със задълженията ни? Какво ни доставя вътрешно

удоволствие докато мислим за него? Над какво размишляваме в свободното си време? Към какво се връща нашето въображение отново и отново?

Когато сме си отговорили честно на тези въпроси, ще знаем що за хора сме, ще си направим извод какви ще бъдат плодовете ни. Евангелските проповедници често казват, че същността на тези, които посещават църква, се разбира не от живота им в неделя, а в понеделник. В тези думи има отрезвяваща истина и ние, които поучаваме по този начин другите, трябва цяла седмица да се стремим към святост, както сме правили в неделя.

За Мойсей е писано: “говореше лице в лице с Бога... Излизаше навън за да говори с децата на Израел.” Ако не спазим това библейско правило, човешките души ще бъдат погубени завинаги. Никой няма морално право да излезе пред хората, ако първо не е бил с Бога. Никой няма право да говори на хората за Бог, ако преди това не е говорил на Бога за хората. Божият пророк трябва прекарва повече време в скришното място в молитва, отколкото проповядвайки на обществено място.

Тъй като не можем да пренебрегваме способността на човешкото сърце да се привързва, няма да пренебрегнем и важноста на духовното си настроение. Настроението е душевния ни климат. Той трябва да бъде благоприятен за растежа на духовните дарове, иначе няма да ги има в душата ни. Християнин, който допуска в него да преобладава студеното време, не трябва да очаква узрели гроздове на Ешхол да висят от стената когато се изправи пред класа в неделното училище, пред хора или пред събранието в неделя.

Една лястовичка пролет не прави, нито един горещ ден – лято; както и няколко минути трескава молитва преди богослужение не могат да извадят нежните стръкчета или да накарат цветята да пробият почвата и да излязат. Полето трябва да бъде обливано в слънчева светлина дълго преди да роди съкровищата си. Сърцето на християнина трябва да бъде потопено в молитва дълго преди духовните плодове да започнат да растат. Щом полето се е научило да живее в близко и отзивчиво общуване с дъжда и слънчевата светлина, християнинът също трябва да се научи да живее с Бога. Не можем за кратко време да компенсирате продължителното пренебрегване на Бог и духовните неща.

Божии деца живеят според любящи и строги закони като тези, които управляват и природата. Благодатта действа в техните граници и никога не им противоречи. Нашият плод зависи от дървото, което сме и молитвите ни, родени от страх не могат да предотвратят това. Ако искаме да вършим святи дела, трябва да бъдем святи през всички дни, които Бог ни е дал на тази земя.

31. ИМАМЕ НУЖДА ДА СЕ КРЪСТИМ С ПЪЛНО РАЗБИРАНЕ

Когато правим преглед на съвременната религиозна действителност, ние сме изкушени да насочим вниманието си само към една от слабостите ѝ и да кажем: “Ето в това грехи днешната църква. Ако поправим тази грешка ще можем отново да имаме славата на ранната църква и да живеем и служим, водени от дарбите на Духа.”

Склонността към прекалено опростяване обаче също е слабост и трябва винаги да внимаваме, особено когато си имаме работа с нещо толкова сложно като религията в наши дни. На незрелия млад човек му стига да сведе всичките ни настоящи скърби до едно страдание и да го излекува с един-единствен лек. По-опитните и мъдри глави ще бъдат по-предпазливи, тъй като са научили, че предписаният цяр за всичко рядко действа ако не е установено истинското състояние. Нищо не е така просто. Духовните болести рядко идват сами. Почти всички са усложнени от наличието на други болести и са толкова живо свързани с тях, че се разпространяват в цялото религиозно тяло и ще бъде необходима цялата Соломонова мъдрост за да се намери един-единствен лек.

По тази причина не се решавам да посоча само един недостатък в днешното християнство и да твърдя, че всички неприятности произтичат от него. Очевидно е и без доказателства, че истинската библейска вяра в наши дни търпи бърз упадък. Не е лесно да се открие обаче какво е причинило този упадък. Мога да кажа само, че съм забелязал една значима липса при евангелските християни, която може да се окаже истинската причина за появата на повечето ни духовни страдания. Разбира се, ако това е вярно, най-важното за нас би трябвало да бъде запълването на тази липса.

Големият недостиг, за който говоря, е липсата на духовно разпознаване, и то най-вече сред лидерите. Необяснимо е как в днешния християнски свят може да има толкова много библейско знание и толкова малко усет и проникателност. Ще бъде съвсем точно ако кажа, че никога в историята на църквата толкова много хора не са изучавали Библията както днес. Без съмнение ако познаването на библейското учение беше гаранция за набожност, настоящото време щеше да се нарича “век на святост”. Вместо това то е добре познато като век на вавилонски плен за църквата или време на светски нрави. Невероятно множество от неискрената Христова невеста си разрешава да бъде успешно ухажвано от падналите човешки синове. През последните 25 години тялото от евангелски вярващи под влиянието на дявола е отишло в света, като му се е предало напълно и раболепно, избягвайки само малка част от отвратителните грехове – пианството и безразборния сексуален живот.

Това позорно предателство, извършено посред бял ден с пълното съгласие на библейските ни учители и благовестители е едно от най-ужасните събития в историята на света. Аз лично не мога да повярвам, че това предателство е било договорено от хора със зли сърца, които са имали за цел да разрушат вярата на бащите ни. Много от тях са имали чист живот, но са сътрудничили на тези, които са ни предали. Защо? Отговорът е: заради липса на духовно виждане. Нещо като мъгла е паднало над църквата: “външното покривало, което покрива всички племена, покривката, която лежи върху всички народи” (Исаия 25:7). Такова покривало падна някога и над Израел: “Но техните умове бяха заслепени; защото и до днес когато прочитат Стария завет, същото покривало остава, защото то се сменя само в Христа. И до днес при прочитането на Мойсей покривало лежи на сърцето им” (2 Коринтяни 3:14-15) Това беше тежко време за Израел. Бог издигна църквата и временно лиши от права своя отдавна избран народ. Той не можеше да повери делото си на слепи хора. Ние със сигурност се нуждаем от кръщение с пълно разбиране ако искаме да избегнем съдбата на Израел и на всяка друга религиозна общност, отхвърлила Бога. Появата на християнски водачи с пророческо виждане е ако не най-голямата, то една от най-големите ни нужди. Ние отчаяно се нуждаем от пророци, които могат да виждат през мъглата. Ако не се появят скоро, ще бъде късно за това поколение. Ако те дойдат, ние без съмнение ще разпънем няколко от тях в името на светската ни вяра. Кръстът обаче винаги е предвестник на възкресението.

Ние имаме нужда от нещо повече от проповядване на добрата вест. Проповядването просто разпространява набожността, независимо каква е тя. Така религията бива приемана от голям брой хора без те да си дават сметка за нейното качество. Тъжно е, че днешното благовестие е изродена форма на християнството, приемана като истинската религия на апостолите. То е заето да прави обръщенци без да задава въпроси. Така продължаваме да се отдалечаваме от образа на Новия завет.

Имаме нужда от обновление. Трябва да скъсаме изведнъж с тази безотговорна, луда за забавление, езическа лъже-религия, която днес минава за вяра в Исус. Тя се разпространява по целия свят от бездуховни хора, използващи небиблейски способности, за да постигнат целите си.

Когато Римската църква е отстъпила от вярата, Бог е дал Реформацията. Когато Реформацията е била в упадък, Бог е издигнал моравците и братята Уесли. Когато тези движения са започнали да умират, Бог е издигнал фундаментализма* и групите “по-дълбок живот”**. **

Сега, когато всички почти без изключение са се предали на света, какво предстои?

*Фундаментализъм: консервативно течение в протестанството, което отхвърля всяка критика на Библията;

** “по-дълбок живот” Според Wikipedia, това е движение, известно най-много с твърденията за божествено изцеление и църква с едноличен водач, базирана в Лагос, Нигерия. www.dclm.org

32. ТЕСНИ ДОМОВЕ

Всеки списък на великите религиозни хора трябва да включва Августин, епископ на Хипо. Стоотици образовани хора, които биха могли да гласуват за най-известните християни след апостол Павел, вероятно биха имали значителни различия, но със сигурност единодушно биха посочили Августин. Толкова велик е бил интелектуално и духовно. Вековете знаят колко славен християнин е бил, но очевидно самият той не е знаел. В началото на прочутата му религиозна творба “Изповеди”, той пише: “Тесен е домът на моята душа. Разшири го Ти, за да влезеш.” Тези думи са казани със свършена откровеност и могат да ни загатнат поне малко тайната на величието му.

Откровението, което Августин е имал за същността на Бога е било толкова страховито и голямо, че способността му да възприема му е изглеждала непоносимо ограничена. Бог е бил толкова необятен за него, толкова изпълващ света, че не съществува храм, който би Го поместил. Той изпълва небето, небето на небесата и светът е толкова малък, за да Го побере. Когато Августин погледнал в сърцето си, той не видял нищо друго освен ограниченост и теснота. Това го отвратило и разочаровало: “Разшири го Ти!” – това бил неволният вик на душата му.

Колко неизмеримо различно е това от самодоволния дух, когото днес срещаме навсякъде. Да бъдат спасени изглежда е най-възвишената цел на днешните християни. Да имат вечен живот и да знаят това е най-възвишения стремеж на мнозина. С това започва и с това свършва всичко. Върху тази единствена основа градят тесните си храмове, в тези ограничени предели пеят приветствените си песни и принасят в жертва жизнерадостните си благодарности. Празното пространство не е най-широкото нещо във вселената. Най-широкото нещо са скритите способности на човешкото сърце. Да бъдеш създаден по образа на Бога означава, че ти е позволено почти неограничено развитие във всички посоки. Едно от най-ужасните нещастия на света е, че позволяваме нашите сърца да се свият толкова, че в тях да има място единствено и само за нас самите. Уърдзуърт оплаква действителността, в която колкото повече остаряваме, толкова повече светът ни се смалява и “светлината, която не е позната на земята се смалява бавно и накрая угасва:

В детството си ние сме в рая.
После около растящото момче
се появяват затворнически стени,
но то вижда откъде идва светлината.

Накрая мъжът разбира, че тя умира
и се изгубва в обикновената дневна светлина.

Християните са хората, които би трябвало да имат най-широките сърца. Обратното би било невъобразимо нещастие за тях. Те трябва да се стремят към вътрешен растеж до момента, в който начинът, по който се държат, спре да загатва вътрешната им значимост. Да

изглеждаш велик, а вътрешно да си нищожен, е лицемерие. Затова Бог най-много харесва скромността, породена от богата душевност и покрита с обикновена външност.

Една от най-язвителните критики към християните е, че имат ограничен ум и малко сърце. Дори и това да не е изцяло вярно, наличието на подобно обвинение, отправено към нас, е достатъчна причина за сериозно изследване на сърцето и за молитва. Светостта предполага богоподобие и за да бъдеш като Бог непременно трябва да си великодушен. Бог обгръща света в сърцето си и побира цялата вселена. Затова трябва смело да си признаем, че ограниченото ни състрадание ни отдалечава от Божия характер. Най-безползното нещо е да защитаваме нравствените си недостатъци под пронизващия поглед на света. Вместо да отхвърляме обвиненията, трябва да живеем така, че повече да не предизвикваме обвинения.

Павел беше малък човек с богат вътрешен живот. Голямото му сърце често беше наскърбявано от ограничеността на учениците му. Най-вече християните в Коринт му причиняваха много мъка с тесногърдието си. Нараняваха го толкова много, че веднъж избухна в плач, предизвикан от смесени чувства на възмущение и любов: “На вас не ви е тясно в нас, но нас ни е тясно във вас. И тъй, за равна отплата (като на чада говоря), нека бъдат и вашите сърца разширени.” (2 Коринтяни 6:12-13) Ако някой се чуди как би могъл да разшири сърцето си, ние бързаме да му кажем, че не би могъл да го направи. Павел е казал: “Нека бъдат и вашите сърца разширени”, а не “сами разширете сърцата си”. Точно това никой не може да направи. Само Бог може да работи в сърцето. Само архитектът и строителят на душата може да я построи отново след като циклонът на греха е преминал над нея и е оставил само една малка стая.

Ако предадем сърцата си на Бог може да очакваме чудно разширяване. Кой знае какво може да направи Той ако вдигнем ръцете си и Го оставим да работи! Майстор Екхарт пита: “Откъде знаеш какво великодушие е дарил Бог на човешката природа, какви съвършенства, все още неоткрити и неописани?”

Процфтяващият живот има една изключителна черта – той забравя за себе си. Ето молитвата на най-широкото сърце: “Тесен е домът на моята душа. Разшири го Ти.”

33. ОСВЕЩАВАНЕТО НА НАШИТЕ ЖЕЛАНИЯ

В природата често се намират и наблюдават дейности, задвижени и поддържани от желанието. Вековното продължаване на видовете е осигурено от съществуването му. Всеки индивид е поддържан и хранен от естественото действие на желанието. Всяко нормално същество желае да общува и така животът продължава. Всеки иска храна и така поддържа живота си. Така желанието е слуга на Бог, Господарят на природата и се явява резултат от неговата воля.

В нравствения свят нещата са същите. Правилните желания водят към живот, а лошите – към смърт. Това е същността на духовния урок по тази тема. Това, което човек иска достатъчно упорито и настоятелно, ще определи и неговия характер. В посланията на апостол Павел накланянето на сърцето в една или друга посока се нарича ум (mind). В 8 глава на Римляни например, когато Павел използва “mind”, той ни насочва към сбора от желанията, които имат власт над нас. Истинският ум не е “mind”. Mind е ума плюс влечението и влиянието на чувствата ни, които са достатъчно силни за да определят действията ни.

Чрез това определение е лесно да разберем думите в Римляни 8:5-7:

Умът на тези, които са владяни от плътта, е зает с плътски неща, а умът на тези, които имат Духа – с неща, угодни на Духа. Да мислиш за задоволяване на грешната природа е убийствено, но да мислиш за нещата на Божия Дух е живот и мир. Плътският ум е враг на Бога, защото не се подчинява на Божия закон и не би могъл да се подчини.

Когато господстващите ни желания са лоши, целият ни живот като следствие от тях е лош. Когато желанията ни са добри, животът ни става също така добър, при условие че Божият Дух е в нас и ни дава тази способност.

В корените на всеки истински духовен растеж стои съвкупност от правилни и осветени желания. Цялата Библия ни учи, че можем да имаме всичко, което пожелаем достатъчно силно ако (едва ли е нужно да споменавам) желанието ни е според Божията воля. Желанието, което е следствие от светостта, е в основата на всяка истинска духовност и когато стане господстващо в живота ни, нищо не може да ни попречи да имаме това, което искаме. Копнеещият вик на гладното за Бога сърце може да бъде изразен в следните пет думи на песента: “о, да бъда като теб!”. Докато трае този копнеж ще има и непоклатим растеж в благоволение, и все по-голяма прилика с Христос.

Неосветеното желание спира растежа в живота на всеки християнин. Греховното желание покварява нравствената преценка, така че ние ставаме неспособни да оценим истинската стойност на желаната от нас цел или вещ. Каквото и да правим, те ни се струват все още нравствено по-добри, само защото ние ги желаем. Именно затова сърцето често е най-лошият съветник. То е пълно с всякакви желания и може да ни даде лош съвет, убеждавайки ни в непорочността на нещо, което изобщо не е чисто. Като християни нашата сигурност е единствено в честността. Трябва да предадем сърцата си на Бог, така че да нямаме нечисти желания. Тогава ще оставим Писанията да произнесат присъдата си за посоката, по която възнамеряваме да поемем. Ако божие слово осъжда нещо, трябва да приемем тази присъда и да се подчиним, независимо от нашата преценка. Да поискаме нещо и да се откажем от него, тъй като разбираме че противоречи на божията воля, означава да спечелим голяма битка на поле по-широко от Гетисбърг или Бенкърхил. Да занесем желанията си до кръста и да разрешим да бъдат заковани там с Христос, е нещо добро и хубаво. Да бъдем изкушени и въпреки това да прославим Бога означава че го почитаме както той заслужава. Бог харесва това много повече, отколкото да не съгрешаваме в област, в която никога не сме били изкушавани. Да се биеш и да победиш в името на Христос е винаги по-добро отколкото никога да не си участвал в битки.

Бог се прославя когато удържа нравствена победа над нас, а ние винаги сме неизмеримо и славно облагодетелствани. Божията слава и вечното благоденствие на неговия народ са винаги свързани. Кръвта на Исус Христос изчиства не само настоящите грехове, но и най-вътрешните желания, така че да не пожелаем да съгрешим. Пречистените желания ще бъдат насочени по благороден и нравствен път. Тогава ще можем да кажем, че умът ни е зает с Божиите неща. Наистина, благословено състояние и благословени тези, които го достигат!

34. ВЪЗХВАЛА НА НЕВЕРИЕТО

В постоянното си старание да поддържаме вярата си пропускаме простия факт, че мъничко здравословно неверие понякога е толкова необходимо за благополучието на душите ни, колкото и вярата.

Ще отида по-далече като кажа, че бихме сторили добре ако развием в себе си почтително недоверие. Това ще ни предпази от хилядите тресавища и блата, в които понякога попадат тези, на които то липсва. Не е грях да се съмняваме в някои неща, но може да бъде съдбоносно да вярваме на всичко.

Вярата е в корена на всяко истинско хваление и “без вяра не е възможно да се харесаме на Бога” (Евреи 11:6). С неверие е невъзможно да угодим на Бога. Поради неверие Израел не успя да наследи обещанията: “по благодат сте спасени, чрез вяра” (Римляни 1:17). Стихове като тези идват в паметта ни и ние изтръпваме при мисълта, че неверието също може да бъде добро и полезно нещо. Това ни изглежда като самонадеяно пренебрегване на

учението за вярата, което намираме в Писанията и ни предразполага да заклеим безсрамния защитник на неверието като модернист. Нека разгледаме този въпрос малко по-отблизо.

Вярата не означава лекомислие. Човек, който вярва на всичко, е също толкова далеч от Бога, колкото този, който отказва да вярва в каквото и да е. Вярата се обуславя от личността и обещанията на Бога и почива върху тях с пълна увереност. Характерът и словото на живия Бог се приемат чрез вяра като последна и окончателна истина, която не подлежи на обжалване. Вярата никога не задава въпроси след като веднъж е установено, че Бог е говорил. “Да, Бог е истинен, а всеки човек – лъжец” (Римляни 3:4). Човек с такава вяра почита Бога като праведен и приема свидетелството му, дори то да противоречи на собствените му чувства и преценки. Това се нарича вяра и тя никога не ни е в повече. От друга страна лековерието не прославя Бога, защото показва голяма готовност да се вярва както в него, така и във всяко друго нещо. Наивният човек приема всичко необичайно и колкото по-необикновено е то, толкова по-пламенно вярва в него. Той приема искрено и лековерно всяко свидетелство, което има в себе си някакъв тайнствен, мрачен и свръхестествен елемент. Наивният ум е като щраус, жадно поглъщащ всичко, което изглежда интересно: портокал, топка за тенис, преспание, джобно ножче (отворено или затворено), узряла ябълка. Това, че въпреки всичко оцелява, се дължи не на неговата разумност, а на здравия и издръжлив организъм.

Срещал съм християни, чиито разум не е повече от този на щрауса. Те смятат, че трябва да вярват на всичко щом вярват в някои неща. Понеже са призвани да приемат невидимото, те направо приемат и неправдоподобното. Бог може да върши и върши чудеса; следователно всичко, което минава за чудо, трябва да е от него. Бог е говорил на хората, следователно всеки човек, който твърди, че е получил откровение, трябва да бъде приет като пророк. Това, което е неземно, трябва да е от небето; щом нещо не може да бъде обяснено, трябва да бъде прието като божествено. Пророците са били отхвърлени, следователно всеки, който е отхвърлен, е пророк. Светците са били неправилно разбрани и всеки неразбран човек е светец. Това е опасната логика на наивния християнин. Тя може да бъде толкова опасна, колкото и неверието.

Здравата душа, също както здравото кръвообращение, има правилно съотношение на бели и червени клетки. Червените кръвни телца са като вярата. Те пренасят жизнено необходимия кислород до всяка част на тялото. Белите кръвни телца са като неверието: те нападат неочаквано мъртвите и отровни неща и ги изнасят извън тялото. Тези два вида кръвни телца работят заедно и поддържат тъканите в добро състояние. Здравото сърце трябва да е снабдено с всичко необходимо за да е пуска отровите в жизнения поток. Лековерният човек дори не подозира това. Той подчертава положителното и развива религиозен оптимизъм до такава степен, че вече не може да разбере кога го мамат.

Заедно с вярата трябва да имаме и едно здравословно недоверие във всичко окултно, тайно и трудно разбираемо. Нумерология, астрология, спиритизъм и всичко необикновено, свръхестествено и необяснимо, което минава за религия, трябва да бъде отхвърлено. То е отровно и няма място в живота на истинския християнин. Той отхвърля всяка подобна дейност без съжаление и страх. Той има Христос, който е пътя, истината и живота. От какво друго се нуждае?

35. БЛАГОДАРНОСТТА КАТО ПРАВСТВЕНО ЛЕЧЕНИЕ

В този покварен свят съществува истинска опасност сериозният християнин в стремежа си да устоява на злото да пресилю нещата и да се превърне в жертва на една религиозна болест – цинизма. Поради постоянната необходимост да се отдалечава от

всеобщата посока на развитие, той може да придобие неприятния навик винаги да търси грешките на другите и да се превърне в мрачен, нелюбящ и безмилостен критик на чуждите дела.

Това, което прави този циничен дух изключително опасен, е че циникът винаги е прав. Преценката му винаги е правилна. Може да докаже правотата на нравствените си възгледи и все пак ужасно греши. Тъй като по принцип е прав, той не подозира колко трагично греши. Неусетно изпада в състояние на постоянна горчивина и ожесточеност.

Хубаво щеше да е ако съществуваше духовно изживяване пред някакъв молитвен олтар, което да излекува това състояние напълно и завинаги. Някои откровени хора като че ли вярват в това. Аз не мисля така. Това е като да опитваш да си вдъхнеш здраве един път завинаги и така да се погрижиш за физическото си състояние до края на живота си – очевидно невъзможно. Няма значение колко сме здрави, защото докато не си създадем правилни физически навици дълго няма да останем здрави. Едно пречистващо сърцето преживяване, което не е последвано от правилни духовни навици, накрая ще ни донесе разочарование. Продължителното духовно здраве е резултат от правилните навици на сърцето. Ако сме пренебрегнали това, вътрешният ни живот ще се изроди, независимо колко чудесни са били миналите ни преживявания. За да се изцелим от злобното поведение, постоянно търсещо грешките на другите, препоръчвам да развием навика да благодарим. Благодарението има велика съзидателна сила. Преливащото от благодарност сърце ще бъде предпазено от атаките на раздразнение и мрак, които безпокоят толкова много религиозни хора. Благодарното сърце не може да бъде цинично.

Приложната психология има лекове за всичко и те са популярни в “свободомислещите” кръгове и сред лицемерите с блестящи очи от школата “ние ви обичаме”. Измамниците, които се правят на “ни чул, ни видял” и твърдят, че всичко е наред, могат да изумят и затруднят човека, който познава Бога чрез чудото на новородението. Но истинската благодарност е лек срещу духовна раздразнителност, който горещо препоръчвам. Той е доказан в Писанията и опитът говори, че действа.

Ние трябва да приемем всяко благословение като подарък от Бащата на светлините, а не като нещо, което сме заслужили. По цял ден можем да благодарим на Бога. Трябва да напишем на лист едно по едно нещата, за които сме благодарни на него и на нашите другари и през целия ден да благодарим, за да създадем навик в сърцето си.

Можем да започнем с това колко сме благодарни че изобщо е помислил за нас и ни е създал от нищото; че когато сме съгрешили не ни е забравил, а е изпратил сина си да умре за нас. Бог ни е дал библията и благословения си Дух за да ни научи да я разбираме с духа си. Може да продължим с това колко сме радостни за църквата, за добрите духовни учители, за преданите пастори и за тези, които пишат църковните песни. Те са направили богослуженията всяка неделя нещо скъпоценно и полезно.

Ако се опитаме да изброим и да благодарим за всички благословения, няма да ни стигне времето. Лично на мен ми е помогнала много практиката да обсъждам с Бога безбройните добрини, които съм получил от приятелите си. На родителите си дължа живота и възпитанието си. На учителите – търпеливото и подробно обучение, което ме водеше когато бях млад и невеж безбожник и ме научи да чета и пиша. На патриотите и управниците от миналото дължа свободите, на които се радвам сега. Към многобройните и незнайни войници, които са проляли кръвта си за свободата на страната имам дълг, който не мога по никакъв начин да изплатя. Когато напомням на Бога, че съм благодарен на тези хора, аз му доставям удоволствие и сърцето ми става по-широко. Благодарен съм за всеки човек от всяка националност и раса, който е допринесъл с нещо за мира и добруването ми и искам Бог да знае това.

36. ДА РАЗБЕРЕМ КРАТКИТЕ ПЕРИОДИ НА СУША

Сигурно нищо друго не безпокои толкова много поветения християнин както това, че независимо колко ревностно се опитва да се подчинява на Бога и да върви с Него в светлината, понякога преминава през сухи периоди. Той никога не може да ги предвиди и обясни и това го затруднява.

Все пак човек е по-спокоен когато знае, че не само той е попадал в центъра на емоционална пустиня. Дори и най-чистият и благочестив светия, който някога е стъпвал по земята, се е озовавал на това място. Почти всички религиозни книги, достигнали до нас от миналото, имат поне една глава, посветена на това, което се нарича безплодие в християнския живот. Самата дума предизвиква у нас съчувствена усмивка, защото съвсем точно описва преживяването, добре познато на мнозина от нас. Сърцето ни се чувства жадно и каквото и да направим, не можем да докараме дъжда. Затова е добре да знаем, че и други светии са имали подобно преживяване.

Причина за нашето страдание в такива моменти е знанието ни, че грехът е в основата на безплодието на живота ни. Обикновено разсъждаваме, че щом грехът носи суша и преживяваме период на безплодие, сме виновни за някакъв грях, независимо, че не го откриваме. Начинът да се справим с проблема е да помним, че грехът не е единствената причина за сушата. Ако след честно изследване на живота си разберем, че не живеем в неподчинение и нямаме непростени минали престъпления, можем да отхвърлим греха като причина за състоянието си. Когато считаме, че обезателно сме извършили грях, а това не е вярно, ние не прославяме Бога и вредим на себе си. Всъщност ние помагаме на Сатана, внушавайки си че някъде в тайнствените дълбини на природата ни трябва да съществува някакъв грях, който кара Бог да крие лицето си от нас. Това, което Бог е изчистил, ние не трябва да наричаме нечисто. Ако го направим, значи нямаме вяра.

Теолозите казват, че “религията се основава на волята”. Единственото, което има значение, е това, което волята ни заповядва да вършим. Сушата няма нищо общо с волята. Исус каза: “Ако някой иска”, а не “ако някой чувства”. Усещането е отношението на чувствата към волята ни, един вид музикален съпровод към задълженията в живота ни; и макар че наистина е приятно да ни свири оркестър докато вървим към Сион, това без съмнение не е задължително. Можем да работим и да вървим без музика и ако вярваме истински, можем да вървим с Бога без да чувстваме.

Естествено можем да очакваме да изпитваме духовна радост в някаква степен през по-голямата част от времето. Приятелството с Бога е толкова сладко, че не може да не предизвиква радост; ние обаче в момента говорим за времето, когато радостта вежне или избледнява и едва-едва усещаме Божието присъствие или пък изобщо не го чувстваме. В такива времена трябва да бъдем верни. Миговете на голяма духовна наслада не изискват силна вяра. Ако никога не слезем от планината на благословието, ще ни е по-лесно да вярваме в собствените си наслади, отколкото в непоклатимия характер на Бога. Затова е необходимо нашият бдителен небесен Баща понякога да оттегля вътрешната си утеха и удоволствието от присъствието си – за да ни научи, че само Христос е скалата, на която трябва да положим безкрайната си надежда.

37. ПРЕЧКИ

Схващането, че враговете или неблагоприятните обстоятелства могат да попречат да бъде изпълнена Божията воля в човешкия живот, е напълно невярно. Никой и нищо не може да спре Бога или добрия човек.

Славата и величието на християнската вяра са в това, че тя е действителна и резултатна сила, независимо дали съществуващата политическа и нравствена обстановка е благоприятна или не. Хърбърт Уелс е казал някъде, че лично той приема будизма за най-добрата религия, но счита, че тя може да процъфтява само в страните с топъл климат! Веднъж чух един католически проповедник да оплаква обета на друг проповедник, който бил хвърлен в затвора в нацистка Германия и “му било забранено да практикува религията си”. Това звучеше особено комично, но аз все пак разбирам, че една религия, основаваща се най-вече върху външни ритуали и обичаи, наистина може да бъде забранена. Ако истинската религия се състоеше във външното си, видимо приложение, то щеше да е възможно да бъде разрушена от законите, забраняващи практикуването ѝ. Ако обаче истинският поклонник е този, който се покланя на Бога в дух и истина, как законът, затворът, оскърбленията или лишаването от права биха му попречили да хвали Бога?

Щом веднъж човек отдаде сърцето си да върши Божията воля, той в същия момент вече е свободен. Никой не може да му пречи. Когато разберем, че първият ни и единствен дълг е да обичаме Бога безпределно, както и всички хора, дори и враговете си, от уважение към Бога, ще се радваме на духовно спокойствие при всички обстоятелства. Въпреки изпитанията, които ограничават душите ни, можем да намираме покой, напълно уверени, че вършим Божията воля и да знаем, че той приема страданията ни като жертви, които много му харесват.

Ще изпаднем в беда само ако включим волята си във взаимоотношенията си с Бога. Ако позволим на егоистичните си желания да определят посоката на живота ни, веднага ще дадем основания да се появят пречки отвън. Ако смеси желанието от мен начинания с волята на Бога и започна да мисля за тях като за едно цяло, в религиозния ни живот ще се появят препятствия. Тогава ще започна да обвинявам всеки, който застане на пътя ми и ще извинявам неуспехите си с нещо или с някой, който ме спира. Същността на поклонението в Духа е да обичаме безпределно, да вярваме искрено, да се молим непрекъснато, да искаме да бъдем святи като Исус и да вършим заради него всяко добро, на което сме способни. Невъзможно е за който и да е да спре подобна “практика”. Веднага щом ходенето на църква ни бъде забранено чрез правителствено постановление или стане временно невъзможно поради други обстоятелства, можем да се оттеглим в светилището на сърцата си и да хвалим Бога подobaващо, докато той не реши да промени нещата и не реши да възобновим външното практикуване на вярата си. Междувременно огънят е останал в олтара на сърцето ни и сме научили сладката тайна на подчинението и доверяването – урок, който не бихме научили по друг начин.

Ако се чувстваме обезпокоени от външни пречки, трябва да сме сигурни че сме жертви на собствената си воля. Нищо не може да попречи на напълно предаденото и спокойно доверяващо се сърце, тъй като нищо не може да спре Бога.

38. ПОЛЗАТА ОТ СТРАДАНИЕТО

Библията ни казва много неща за страданието и повечето от тях са насърчителни.

Преобладаващите религиозни настроения не са благосклонни към библейското учение за страданието. Новородените обаче трябва да обърнат изключително внимание на това учение, на което е отделено толкова много място в Писанията. Не трябва да го пренебрегваме, защото независимо дали го разбираме или не, ние ще преживеем някакви страдания. Тъй като сме човешки същества, няма как да избегнем това.

Болки и страдания ни дебнат докато пребиваваме тук долу от първия студен шок, предизвикал недоволен вик у новороденото, до последния мъчителен дъх на стария човек.

Ще ни бъде полезно да научим какво Бог казва за това, за да знаем какво да очакваме когато дойдат страданията.

Християнството обхваща всичко, което засяга човешкия живот и затова можем да се справим със всеки проблем. Тъй като страданието е част от живота на всеки човек, Христос също пострада и се научи на покорство от това, което го сполетя. Не е възможно страдащият светия да изпита болка, която Христос не е изпитал. Нашият Господ не само пострада веднъж на земята; той страда и сега заедно с народа си. “Виж как страда нашият Господ в тялото на слугата си”, извикал възвращащия светия, докато гледал как умира младия мъченик.

Че си страдал не мисли
без Създателя до теб
Че си плакал не мисли
без Създателя до теб.

Има едно страдание, от което никой няма полза – горчивото страдание на изгубения от непокорство. Този, който не е в Христос, може да понесе много нещастия без да помъдрее или да стане по-добър. Това ще бъде за него само част от трагичното наследство на греха, нещо като предплата за мъките на ада. За тези неща няма какво повече да се каже и единственото, което можем да направим, е да опитаме в Името на Исус и общата ни човешка природа, да намалим страданието доколкото можем. Това дължим на всички изгубени хора, независимо от цвета на кожата, расата и вярата им.

Колкото повече живеем в това тяло, толкова по-дълго ще бъдем изложени на страданията, които споделяме с човешките синове: загуба на близки хора и други загуби, незначителни сърдечни болки, разочарования, раздели, предателства и хиляди други скърби. Дори и не много полезни, тези страдания също могат да послужат на последователите на Христос. Съществуват и посветени скърби, които макар и общи за всички хора, за християнина имат специално значение, когато са осмислени и предложени на Бога с любящо покорство. Трябва да бъдем бдителни, за да не загубим нито едно благословение, което подобно страдание може да ни донесе.

Има и друг вид страдание, познато само на християните. То е доброволно, предизвикано преднамерено и съзнателно заради Христос. Това е истински разкош, съкровище с изключителна стойност, източник на богатства, който умът не е способен да разбере. Това е рядко и скъпоценно страдание, защото в тези времена на упадък са малко хората, които сами са избрали да слязат в тъмната мина и да търсят скъпоценни камъни. Така и трябва да бъде, защото няма друг начин да слезем долу. Бог няма да ни накара насилно да преминем през това страдание. Няма да ни натовари с този кръст, нито да ни отрупа с богатства, които не искаме. Те са запазени за тези, които се посвещават да служат в легиона на смъртта като доброволци, за да страдат в името на Христос и чиито живот предизвиква дявола и яростта на ада. Такива хора вече са казали сбогом на света с неговите играчки, те са избрали да страдат заедно с божия народ; приели са тежкия труд и страданията за свой дял на земята. Белезите от кръста са върху тях и те са известни и в ада, и в рая.

Но къде са те? Тези християни изчезнал ли са? Да не би божиите светии да са се присъединили към тези, които лудо преследват сигурността? Нима кръстът се е превърнал единствено в символ, в безкръвна и безплодна реликва от по-благородни времена? Плаши ли ни днес страданието? Страхуваме ли се да умрем? Надявам се да не е така, но не съм сигурен. Само Бог знае отговора.

39. СЛАВА НА БОГА ЗА ПЕЩТА

Възхитителният Ръдърфорд е могъл да извика във време на големи и мъчителни изпитания: “Хваля Бога за чука, пилата и пещта!”

Чукът е полезно сечиво, но ако гвоздеят имаше чувства, би ни представил друга страна на тази история. Това е така, защото гвоздеят познава чука само като противник – груб, безмилостен враг, който го държи в подчинение; удря го така, че да стане невидим и го забива на мястото му. Това е начина, по който гвоздеят вижда чука и не е прав само в едно: той забравя, че и двамата са слуги на един и същ работник. Да оставим настрана гвоздея и да помним, че майсторът държи чука. Така ще изчезне всяко негодувание към майстора. Дърводелецът решава чия глава ще бъде бита и какъв чук ще използва при ударите. Това е негово върховно право. Когато гвоздеят се е подчинил на волята на майстора и е разбрал, макар и бегло, неговите добри планове за бъдещето си, ще се подчини на чука без оплакване.

Пилата е инструмент, носещ повече болка, защото работата ѝ е да стърже в мек метал, изрязвайки и изяждайки ръбовете, докато го оформи според желанието си. Всъщност, пилата няма собствена воля в този процес, но служи както и метала на друг майстор. Именно той, а не пилата решава каква част от метала ще бъде изпилена, каква форма ще приеме и колко продължително ще бъде пиленето. Щом металът приеме волята на майстора, няма да се опитва да му заповядва кога и как да бъде изпилен.

Що се отнася до пещта, тя е най-лоша от всичко. Безмилостна и жестока, тя се нахвърля върху всяко леснозапалимо нещо, което влиза в нея и настървението ѝ не намалява докато не го превърне в безформена пепел. Всичко, което отказва да изгори, се стопява като купчина безполезно вещество, лишено от собствена воля и цел. Когато се стопи всичко, което трябва и всичко, което гори бъде изгорено, фурната се успокоява и си почива от унищожителната си ярост.

След като всичко това е било известно на Ръдърфорд, как е можело сърцето му да хвали Бога за чука, пилата и пещта? Той просто е обичал Господаря на чука, обожавал е Майстора, който притежава пилата и е възхвалявал Бог, който е нагорещил пещта заради вечното благословение на децата си. Той е усещал чука докато под грубите му удари вече не е чувствал болка, понасял е пилата докато е започнал да се радва на ухапванията ѝ, вървял е с Бога толкова дълго в пещта, че тя се е превърнала в негов дом. Това не е преувеличаване на фактите. Това откриват писмата му.

Такова учение няма да се хареса на християните в тези спокойни и плътски дни. Склонни сме да мислим за християнството като за безболезнена система, чрез която можем да избегнем наказанието за минали грехове и накрая да достигнем небесата. Пламтящото желание да бъдем избавени от всичко нечисто и да разчитаме на всяка цена на приликата с Исус не се среща често сред нас. Очакваме да влезем във вечното царство на нашия Баща и да седнем на масата заедно с мъдреците, светиите и мъчениците; и може би ще седнем благодарение на неговата милост. За много от нас това ще се окаже неудобно преживяване. Ще трябва да замълчим като неосъществени войници в присъствието на закалените в битки герои, които са се сражавали и са победили. Техните белези доказват, че са били там, където се е водило сражението.

Дяволът, нещата и хората са такива, че е необходимо Бог да използва чука, пилата и пещта в свято си дело за да направи един светия истински свят. Едва ли Бог може да благослови значително човека докато не го нарани дълбоко.

Без съмнение, всички в нашето поколение сме станали толкова слаби, че не можем да изкачим големи духовни върхове. Спасението е започнало да означава освобождаване от неприятни неща. Нашите химни и проповеди ни създават една религия на утеха и любезност. Ние пренебрегваме значението на тръните, кръста и кръвта, както и предназначението на чука и пилата.

Колкото и странно да прозвучи, все пак е истина че страданието, което сме призовани да изтърпим по прекия път към светостта, по-скоро е вътрешно страдание, за което едва ли може да се намери външна причина. Това е така защото нашето пътуване е вътрешно и истинските ни врагове са невидими за очите. Можем да претърпим атаки на отчаяние без

никаква промяна на външните обстоятелства. Единствено врагът, Бог и изпадналият в затруднение християнин знаят какво се е случило. Вътрешното страдание е било голямо, мощното изчистване се е състояло и само сърцето познава своите болки. Никой не може да ги сподели с него. Бог е очистил детето си по единствения възможен начин, независимо от външните обстоятелства. Благодарете на Бога за пещта.

40. ПОБЕДА, МАСКИРАНА КАТО ПОРАЖЕНИЕ

“По всичко изглеждаше, че нашият Господ, свети Петър и свети Павел са били победени.”

Дьо Турвил

Често е трудно да кажем дали в определен сблъсък сме претърпели поражение или сме победили. Понякога това, което изглежда като провал, по-късно ще се окаже истинска победа. Когато младия мечтател Йосиф бе продаден в робство, изглеждаше като че ли е дошъл краят му. Години по-късно, когато разбра дълбоките божии пътища, той вече можеше да каже на своите покаяли се братя: “Вие наистина намислихте зло против мене, но Бог го обърна за добро, за да спаси живота на много люде, както и стана днес.” (Битие 50:20) Унизителното поражение на Йосиф се беше превърнало в лична победа и в спасение за цялото му семейство. Бог можеше да постигне същата цел и по друг начин. Всичко, което знаем е, че той не го е направил.

Когато тримата млади евреи изчезнаха в 7 пъти по-силно нагрятата пещ, може би много от присъстващите са се обърнали настрана, поклащайки глави в знак на състрадание. В следващия момент обаче царят откри, че божии хора бяха останали живи и здрави и дори дрехите им не миришеха на дим. Седрах, Мисах и Авденаго не бяха сигурни как ще се развият нещата. Те казаха смело на царя: “Нашият Бог, комуто ние служим, може да ни спаси от пламтящата огнена пещ и от твоите ръце, царю, ще ни избави; ако ли не, пак да знаеш, царю, че на боговете ти няма да служим и на златния образ, който си поставил, няма да се покланяме.” Може би за минута те са си помислили, че е дошло времето да умрат. Бог виждаше нещата по друг начин и обърна поражението им в победа. (Даниил 3:17-18)

Не трябва да забравяме, че този принцип действа по същия начин при противоположни обстоятелства. Когато Давид успя да открадне жената на Урия, той без съмнение бе решил, че е спечелил победа. Последвалите събития показват, че всъщност е претърпял зашеметяваща загуба. След тази “победа” той не беше вече същия. Това, което вражеските войски не могат никога да направят в битка, Давид извърши сам чрез едно грешно действие. По този начин причини собственото си поражение. Когато се срещна с Голиат, той превърна в победа това, което изглеждаше като загуба. Когато срещна Витсавее, Давид превърна славата от много победи в срамна загуба.

Всичко това показва, че не можем да бъдем сигурни кой е победител в определен момент ако не пазим сърцата си чисти и умовете си спокойни и подчинени на Бога. Когато войниците на Пилат хвърлиха Исус на земята и започнаха да забиват гвоздеите, по всичко изглеждаше, че нашият Господ се е провалил. Със сигурност такава позорна смърт не би трябвало да застига един божи човек. Трябваше да има някаква грешка. Човекът Исус беше мечтател и идеалист, а неговите надежди и надеждите на последователите му се стролясаха под жестоките атаки на покварени и практични хора. Ето така разсъждаваха случайните свидетели. Нашият Господ обаче можеше да умре със същото спокойствие, с което беше живял. През цялото време той знаеше какво се случваше в действителност. Той виждаше отвъд кръста към тържественото си възкресение. Той знаеше, че това, което

изглеждаше като негово поражение, щеше да се превърне във всеобща слава за цялата човешка раса.

41. ВЪЗМОЖНО Е ДА ОБИЧАШ ТОВА, КОЕТО НЕ СИ ВИДЯЛ

“Исус Христос, този, когото обичате без да сте видели.”

(1 Петрово 1:7-8)

Ако Петър беше казал: “когото обичате без да го познавате”, той би говорил за невъзможни неща. Вдъхновеното му апостолско перо обаче е било точно. Съществуват закони на ума, които не могат да бъдат нарушавани. Съвършенството на Писанията е в това, че никога не противоречат на тези закони. Необосновано и невъзможно е да обичаме някого, когото не познаваме чрез някакво преживяване. Хенри Сузо написа: “Господи, единствен ти виждаш и познаваш същността на любящото сърце и знаеш, че никой не може да обича това, което не разбира.”

Напълно невъзможно е да обичаме някого, когото не сме видели. Това е доказано от ежедневния ни опит. Например една сляпа майка прегръща и притиска до сърцето си своето бебе със същата наслада и блясък в очите, както една виждаща майка. Как е възможно това, все пак тя не го е видяла? Отговорът е: независимо, че не го е видяла, тя е преживяла много сладки и интимни моменти с него. Усетила е меката, гладка кожа, чула е неговия плач и клокочещи звуци, помирисала е нежното бебешко ухание, толкова скъпо за всички майки, почувствала е топлината на малкото телце, притиснато до нея. Тя го познава и именно затова може да каже: “Не съм го виждала, но го обичам.”

Напълно невъзможно е обаче да обичаш непознат. Необходимо е в някаква степен да го познаваш преди да го обикнеш. Може би това обяснява студенината по отношение на Бога и Христос, проявена в повечето християни. Как бихме могли да обичаме същество, което не сме почувствали, не сме чули, нито имаме преживяване с него? Можем да развием някакво страхопочитание заради благородните идеали, свързани с мисълта за Бога; можем да почувстваме някакво благоговение докато мислим за Превъзвисяния и Светия, който обитава вечността, но това не е любов. По-скоро е признание за възвишеното, отговор на сърцето на тайнственото и величественото. Това е нещо добро и желателно, но не е любов.

Заповедта да обичаме Бога с цялото си същество се е сторила на мнозина невъзможна за изпълнение. Те могат да се обосноват с това, че не може да се обича в изпълнение на някакъв указ. Любовта е твърде нежна и крехка, за да възникне у някого по чужда команда. Все едно да заповядаш на бесплодното дърво занаяпред да дава плодове или на гората през зимата да бъде зелена. Тогава, какво означава тази заповед?

Отговор намираме в същността на човека и на Бога. Бог, бидейки този, който е, трябва да има подчинението на творенията си. Човекът, такъв, какъвто е създаден, трябва да се отплаща с подчинение. Той дължи на Бога пълно подчинение, дори в него да няма и мъничко любов към Бога. Върховно право на Бога е да изисква от творенията си да му се подчиняват. Първият и основен грях на човека беше неподчинението. Когато не се подчини на Бога, той наруши закона на божията любов и любовта към Бога в него умря. Какво трябва да направи човек сега, за да възстанови тази любов в сърцето си? Отговорът е: да се покае.

Сърцето, което съжалява за студенината си към Бога, се нуждае да се покае за греховете си и отново топла и задоволяваща любов ще го залее и напои. Покаянието ще доведе до съответстващото действие от страна Бог – самооткриване и интимна връзка. Щом веднъж търсещото сърце само намери Бога, няма да има никаква пречка да го обича. Да го познава, означава да го обича, а да го познава по-добре означава да го обича повече.

Тези, които са се справили с грозния проблем на греха в сърцата си, няма да имат трудности с учението за Бога и за неговата невидимост. Вярно е, че няма да го виждат, но ще имат преживявания с него чрез хиляди духовни срещи. Те могат с истинско убеждение да кажат: “Исус Христос е този, когото без да виждам, обичам.”

42. ОТВЪД ПЕСЕНТА

Съществува широко разпространена сред християните представа, че песента е възможно най-добрия израз на радост от Бога в душата на човека.

Тази идея е толкова близо до истината, че оспорването ѝ или поставянето ѝ под съмнение може да изглежда като духовно оскърбление. Нямам желание да скубя крилето на религиозните мухи само заради тръпката, която може да ми донесе подобно садистично действие. Сигурно в главата на всеки един от нас има стотици грешни представи. Те са толкова незначителни, че не заслужават внимание. Те са като безвредни и съвсем незначителни физически недостатъци, които всеки има, и не си струва сериозните хора да ги споменават.

Идеята, че песента е върховен израз на всяко духовно преживяване не е маловажна и трябва да бъде разглеждана в светлината на Писанията и християнските свидетелства.

Библията и свидетелствата на хиляди светии показват, че съществува преживяване отвъд песента. Има наслади, на които сърцето може да се радва във величественото и страховито божие присъствие и няма думи, с които да ги изрази. Те са сред нещата в живота на християнина, които не могат да бъдат изказани с думи. Не са много тези, които изпитват подобни наслади, тъй като малцина знаят, че е възможно. Представата за неизказаното хваление е била изгубена за това поколение християни. Нивото на нашия живот е толкова ниско, че никой не очаква да опознае дълбините на душата преди Господ да се завърне. Така че ние се задоволяваме с това да чакаме и докато чакаме сме свикнали да ободряваме сърцата си с песни.

Далеч съм от това да отрека уменията да се пее. Самото сътворение се е състояло с взрив на песен; Христос възкръсна и пъх заедно с братята си, а на нас е обещано, че тези, които обитават в пръстта, ще се издигнат и ще пеят при възкресението. Библията е музикална книга и освен нея трябва да имаме добра книга с химни. И все пак има нещо отвъд песента.

Библията и историята на християнството пишат доста за мълчанието, но днес никой не мисли за това. Шумът поддържа жива обичайната служба в кръговете на благовестието. Вдигайки много религиозна врява, ние уверяваме колебливите си сърца, че всичко е наред. Обратно – тишината ни се струва подозрителна и гледаме на нея като на доказателство, че събранието ни е “мъртво”. Дори най-посветените вярващи изглежда мислят, че трябва да шурмуват небесата с мощни викове и силна врява, иначе молитвите им ще бъдат безрезултатни. Не всяко мълчание е духовно. Някои християни мълчат, защото нямат какво да кажат; други – защото това, което имат да кажат, не може да бъде изразено с думи. Сега ще говорим за вторите.

В изкупеното сърце, което е позволило на Святия Дух да го владее напълно, развитието ще бъде следното: първо, многословно хваление в проза, молитва или свидетелстване; после, когато възхищението се издигне над изразните възможности на езика, идва песента; после, когато душата е обзета от дълбоко възхищение и се чувства благословена от нечувано блаженство, идва мълчанието.

С риск да бъде наречен екстремист или съмнителен фанатик, ще изразя своето зряло виждане. В кратките моменти на мълчание, по време на внушителното божие присъствие, е възможно да имаме повече духовен напредък, отколкото през годините на обучение. Докато

все още владеем душевните си способности, винаги ще съществува естествен воал между нас и божият лице. Само когато прехвалената ни мъдрост се сблъска и се разбие в спираща дъха среща с Всезнаещия, ще ни бъде позволено наистина да го опознаем; когато смазаната и безмълвна душа получи божествено знание като светкавица върху светлочувствителна платка. Излагането може да е кратко, но резултатите са завинаги.

43. ТРИ СТЕПЕНИ НА ЛЮБОВ

Когато християни използват думите “божия любов” почти винаги става въпрос за любовта на Бог към нас. Трябва да помним обаче, че могат да означават и нашата любов към него.

Първата и най-голяма заповед е да обичаме Бог с цялата сила на личността си. Любовта произлиза от него, защото е негова собствена. Все пак ни е позволено да я уловим и отразим по такъв начин, че тя да стане наистина наша. Така както слънчевата светлина се отразява от луната и става лунна светлина.

Според някои религиозни мислители християнската любов към Бога се дели на два вида: любов от признателност и любов от възхищение.

Любовта, която извира от благодарността, намираме в Псалм 116:1: “Обичам Господ, защото той чу гласа и молитвите ми”, както и в 1 Йоан 4:19: “Ние го обичаме, защото първо той ни обикна”. Това е изцяло подходяща и законна любов и е съвсем приемлива за Бога, независимо, че е едно от най-обикновените и незрели религиозни чувства. Любовта, която е следствие от благодарност за получени ползи, не може да не съдържа в себе си елементи на егоизъм. Най-малкото е на границата на егоизма и е трудно да я различим от него поради простия факт, че е предизвикана единствено от получените дарове и не би съществувала без тях.

Любовта поради превъзходството на Бога е по-висша степен на любов. Тя е събудена от признанието, че Бог е славен и великолепен и в нея има силен елемент на възхищение: “Възлюбеният ми е бял и румен, личи и между десет хиляди... устата му са много сладки; и той целият е прелестен.” (Песен на песните 5:10, 16)

Тази любов към божествените превъзходства се различава от любовта, извираща от благодарност, защото е по-издигната и елементът на егоизъм е почти изчезнал. Можем да отбележим обаче, че имат нещо общо: и двата вида любов имат причина за съществуването си. Любов, която има причини за съществуване, е разумна и не е достигнала до състоянието на пълна чистота. Това не е съвършената любов.

Трябва да продължим любовта си към Бога отвъд любовта от благодарност или поради превъзходство. Има една любов в напреднал етап, който е далеч отвъд другите два.

На човешко ниво е съвсем обичайно да се намери любов, която се издига над благодарността и възхищението. Майката на едно ненормално дете например може да го обича със съвсем неразбираема привързаност. Детето не предизвиква у нея благодарност, защото не притежава никакви блага. Безпомощното дете е само товар от деня на раждането си. Майката не може да намери в него нещо, което да предизвиква възхищение. Въпреки всичко любовта ѝ е нещо чудесно и страшно. Нежните ѝ чувства са приютили детето вътре в нея до такава степен, че тя се чувства едно с него. Наистина емоционално те представляват едно цяло. Нейният и неговият живот са по-силно съединени, отколкото по време на бременността. Това е така, защото обединението на сърцата винаги е по-хубаво от всичко, което може да се изпита чрез плът и кръв.

Можем да обобщим казаното до тук. Тази любов има един надхвърлящ рамките на разума елемент, който не може и не се опитва да обясни съществуването си. Тази любов не

казва: “Аз обичам, защото...”, а само прошепва: “Аз обичам.” За съвършената любов думата “защото” е непозната.

В религиозния ни живот идва време, когато обичаме Бога заради самия него, без изобщо да се сещаме за благословенията му. Тогава сърцето не се обосновава с възхищение или привързаност. Любовта може да тръгне от ниско ниво и бързо да се издигне до висотата на сляпо обожание, където основанията нямат място и сърцето се покланя в блаженство без да разсъждава. Може само да възкликне: “Свят, свят, свят!” въпреки че почти не разбира какво означава това.

Независимо че това изглежда много мистично и нереално, ние нищо не доказваме и не правим усилие да защитим позицията си. Само тези, които са изпитали това, могат да разберат. Мнозинството християни днес ще отминат безмълвно и ще го отхвърлят като нещо нелепо. Така да бъде. Четейки това някои ще разпознаят точното описание на огряните от слънчева светлина върхове където, поне за кратко, те вече са били и където често копнеят да се върнат. Такова преживяване не се нуждае от доказване.

44. ИМАМЕ НУЖДА ОТ СТУДЕНИ ГЛАВИ

Две противоположни и опасни крайности трябва да бъдат разпознати и отхвърлени в църквата: студеното сърце и горещата глава. Често горещата глава е по-лоша поради очевидно вредните последици от действията ѝ.

Човешкото сърце е еретично по своята същност и ако не е добре обучено от писанията и напълно осветено от обитаващия в него Дух, съвсем сигурно е, че ще внесе собствените си възгледи в религиозните си вярвания и навици. Възможно е например да смеси ревността на Духа с разгорещеността на плътта и да обърка искрите на прегрялото си въображение с отблясъците на истинското Shekinah (Божие присъствие). Това може да бъде извънредно опасно, особено когато се случва с религиозните водачи.

Вярно е, че Езекиил веднъж е бил огорчен и с разпален дух, обаче няма и намек, че умът му не е бил спокоен, тъй като е казал единствено: “...но мощната Господна ръка беше върху мен.” (Езекиил 3:14). Здравата ръка на Бога възпира трескавия човешки дух от действието на способностите, които не одобрява и които водят до крайно и неблагоприятно поведение.

В похвалното си желание да видим огъня на Петдесетница отново да гори сред нас, понякога сме виновни за това, че преувеличаваме фактите. Обикновено посочваме ревността на големите светии, тяхната страстна любов, пламтящото им желание, а пропускаме да отбележим други отличителни черти на характера им: спокойната им, стабилна преценка и соления им здрав разум. Не можем да отхвърлим това, че по-голямата част от реформаторите, съживителите и мистиците от миналото са били необикновено уравновесени и хладнокръвни хора. След толкова години още можем да усетим разпаления дух на Джон Уесли. Който обаче си направи труда да прочете написаното от него, ще види, че е бил способен да направи най-спокойната и балансирана преценка за всяко нещо. Същото може да се каже и за Фини, и за много други хора. Техният пример служи днес за насърчаване на хладните сърца за да се стремят към небесния огън.

Можем да кажем без каквато и да е уговорка, че е невъзможно огънят да е твърде много, щом това е истински Божии огън; също така е сигурно, що се отнася до религиозните неща, че не е възможно хладният разум да е в излишък, ако е осветен от Духа. Историята на църковните съживления разкрива колко вредна може да бъде горещата глава. Едва ли е имало съживление, споходило църквата, което да не е било възпрепятствано от много хора, които са се опитвали да го подпомогнат. Става опасно когато едно движение стане достатъчно голямо и излезе от контрола на тези, които Бог е използвал за да го създаде. В

този момент се появяват и действат привържениците на крайните мерки, които се носят по вълната на съживителната сила в името на местната слава. Изведнъж, всичко се измества встрани от центъра. Това, което е било близо до истинския резултат, става основен резултат; това, което е било преходно и нежелано, се приема за истинския Божи печат в раздвижването. Богатите архиви биха могли да ни покажат колко много съживления са били убити по същия начин. Много от нас от собствен опит знаят такива случаи, които изобщо не са влезли в архивите. Едва ли между дарбите на Духа има друга с по-голямо практическо значение от тази за разпознаване на духовете. Тя трябва да бъде високо ценена и искрено желана, защото е задължителна в тези критични времена. Тази дарба ще ни направи способни да различаваме плявата от житото и проявите на плътта от действията на Духа. Поради липсата ѝ много от добрите Божи хора продължават да преследват светулки в заблудата си, че следват облака и огъня. Те вършат това във вреда на собствените си души и в същото време смушават душите и на другите. Много хора вярват, че всичко е от Бога щом има странен или поне свръхестествен привкус. Винаги ще има други, които да не се заблуждават в това. Има хора, които мислят в една или друга крайност; те се вглеждат отблизо в подробностите и не успяват да видят голямата картина. Те ще повярват на всичко, стига да е необичайно или поне малко тайнствено. Огънят им не е голям, но те го поддържат на едно ниво, на което успяват да произведат учудващо голямо количество топлина.

Свещениците, които влизаха в светилището за да принасят жертви, нямаха право да обличат дрехи, предизвикващи изпотяване. (Езекиил 44:18) Човешката пот не може да добави нищо към делото на Духа, особено когато е предизвикана от нервно напрежение. Най-горещият огън на Бога е хладен когато докосне изкупения ум. Той кара сърцето да свети, но умът остава напълно спокоен.

Живеем в дни на голям религиозен смут. Добре е да помним, че “Бог не ни е дал дух на страх, а на сила, любов и здрав разум” (2 Тимотей 1:7) Нека любовта продължава да гори все по-силно като в същото време ние живеем кротко и мъдро. Да оставим огъня там, където му е мястото - в пещта. Прекалено нажеженият комин ще създаде по-голямо вълнение от добре контролираната пещ, но има опасност да подпали къщата. Затова пещта трябва да е гореща, а коминът - хладен.

45. МОЖЕМ ДА СИ ПОЗВОЛИМ ДА ЧАКАМЕ

Казват, че светът върви напред и времената се менят. Този изтъркан израз се използва за да оправдае навика да се отхвърля всичко старо и да се приема всичко ново. Очевидно никой не си дава сметка, че единствената вина на старото е, че е старо; а единственото достойнство на новото е, че е ново.

Изглежда съвсем забравяме нещо: светът се движи, времената се менят, но хората винаги остават същите. Както махалото стои неподвижно закачено в горния край докато се люлее напред-назад, така човечеството остава непроменено докато се движи в определения му път. Хората си остават същите докато се променят, така както и различните стилове дамски дрехи. Независимо каква е днешната мода, ако само изчакаме малко, ще се върне това, което е било модерно преди няколко години. “Новият” стил ще бъде приветстван въодушевено сякаш съвсем доскоро всички не са били увлечени от него.

Отговорният човек няма да отрече, че има някои подобрения, дошли в резултат на препускането на човечеството през годините и като такива могат да означават развитие и напредък. Водачите ни обаче не са ни обяснили към какво точно напредваме. Би било трудно да покажем, че се движим към някаква цел без дори да знаем къде и каква е тази цел и дали изобщо съществува.

За християнина, свикнал да наблюдава живота отгоре и да разбира всички неща в светлината на вечната им стойност, съвременната трескава отдаденост на най-новите изобретения и събитията от последните дни, изглеждат много смешни. Единственото сравнение, което ни идва наум в момента, е това с изключително сериозния и решителен дофанатизъм дакел, останал без дъх от преследване на опашката си, която не е там, защото някой я е отрязал. Прибавете към картината и голям брой други очилати и тържествени дакели, които пишат книги за да докажат че това, което прави разочарованото кученце, е прогрес.

Християните често биват наричани реакционери, защото не проявяват никакъв ентузиазъм от новите методи, които някои мислят, че ще ни донесат нов златен век. Те не биха се събрали на едно място и не биха галопирали във всички посоки всеки път когато някой наскоро появил се покровител на движещия се в кръг напредък, изнесе реч. Точно за това светът не може да им прости.

Няма защо да се учудваме. Истинският християнин и без това е различен от другите. Той чувства върховна любов към Един, когото никой не е виждал; говори интимно всеки ден с Някой, когото не може да види; очаква да отиде на небето благодарение на заслугите на Друг; изпразва себе си, за да бъде пълен; признава, че е грешен, за да бъде обявен за праведен; снишава се за да бъде извисен, най-силен е когато е най-слаб; най-богат когато е най-беден и най-щастлив, когато се чувства най-зле. Той умира за да може да живее; отказва се за да има, подарява за да задържи, вижда невидимото, чува това, което не се чува и знае това, което надминава знанието. В същото време обърква критиците си с невероятната си практичност: фермата му може да е най-продуктивната, дейността му – най-добре ръководена и занаятчийските му умения – признати за най-добри в квартала.

Човекът, който е срещнал Бог, не търси нищо – той вече го е намерил. Не търси светлината – светлината вече блести над него. Увереността му може би изглежда фанатизирана, но тя идва от опита. Набожността му не е основана на слухове. Той не е копие, а оригинал от ръката на Святия Дух. Тук не сме описали никакъв превъзходен светец; това е просто един истински християнин, който е далеч от съвършенството и има още много да учи. Прякото познание с Бога го спасява от нервното боричкане и катерене, с което светът е зает и което е натрапено на обществото като напредък.

Несъмнено все още ще чуваме множество тенекиени свирки и ще виждаме много паради, маршируващи към Четирите свободи, Всеобщото братство на човечеството или Века на атомния напредък. От нас ще се очаква да влезем в крачка с тях. Нека да бъдем предпазливи. ние очакваме знак на тропет, който ще ни повика далеч от тази врява и ще задвижи поредица от събития, които накрая ще доведат до ново небе и нова земя.

Ние можем да си позволим да чакаме.

46. БОГ, ПЪРВИЯТ И ПОСЛЕДНИЯТ

Бог винаги е първи и със сигурност ще бъде последен.

Казвам това не за да го дръпна надолу в потока на времето и да го въвека в постоянното движение на света. Той стои над творението си и е извън времето; но за удобство на тези, които е създал, що се отнася до самия него, той си е послужил с времеви понятия. Бог казва, че е алфа и омега, началото и края, първия и последния.

Бог е дал на човека право на решаващо мнение по много въпроси, но никога не му е позволено да каже първата или последната дума. Това е изключително право на Бога и той никога няма да го преотстъпи на създанията си.

Човек няма право да каже къде и кога да се роди. Бог е определил това без да се е съветвал с него. Един ден малкият човек се осъзнава и приема факта, че съществува. Преди

това не е имал изобщо какво да каже. След това започва да се перчи, да се хвали и да изказва предизвикателните си искания за лична свобода. Окуражен от звука на собствения си глас, той прогласява независимостта си от Бога и сам се определя като атеист или агностик. Забавлявай се, малки човеко; ти само си бръцолевииш в промеждутъка между началото и края; не си имал думата в началото, няма да я имаш и в края. Бог си запазва правото да довърши това, което е започнал. Ти си в ръцете му, независимо дали искаш или не.

Това знание би могло едновременно да ни смири и окуражи. Би могло да ни смири когато си спомним колко сме крехки и напълно зависими от Бога. То би могло да ни окуражи като знаем с не по-малка увереност, че след като всичко друго отmine, все още ще имаме Бога.

Адам стана жива душа, но това се случи без да го иска. Бог го пожела и изпълни желанието си като направи Адам жива душа. В това Бог беше първи. Когато Адам извърши грях и разби целия си живот, Бог пак беше там. Може би Адам не е знаел, но целят му бъдещ мир се основаваше на това, че Бог беше там и *след* като той съгреши. Бог, който беше в началото на живота на Адам, остана там и в края му. Бог беше последен.

Ще бъде много мъдро от наша страна да започнем да живеем в светлината на тази чудесна и ужасна истина: Бог е първия и последния. Ако хората помнеха това, цели народи биха се спасили от трагичните и кървави последици на много зли решения. Ако държавниците си вземаха поука въз основа на това знание, не биха били толкова непокорни и високомерни; ако царе и диктатори мислеха трезво върху тази истина, биха стъпвали по-тихо и по-малко биха говорили като богове. Защото те всъщност не са толкова значими и имат много по-малко свобода на действие, отколкото бленуват.

Шели пише за пътника, който видял в пустинята два огромни крака без тяло и близо до тях, полу-зарито в пясъка, счупено лице с “нацупена уста и студено заповедническо и насмешливо изражение”. На пиедестала, където някога стоял гордият образ, пишело: “Казвам се Озимандий, цар на царете: вие, могъщи, погледнете делата ми и забравете всяка надежда”. Поетът продължава:

Нищо друго не остава освен гниенето
на тази огромна развалина,
лежаща сред безкрая на
самотните и равни пясъци.

Шели е прав само с едно изключение: още нещо е останало и това е Бог. Първо той е бил на това място, наблюдавайки с нежна милост този обезумял цар, хвалец се безсрамно в сянката на надгробния камък. Той е бил там и когато небесните ветрове са свалили статуята на земята и пясъците са покрили доказателството за човешкия упадък с наметало от състрадание. Последно там е бил Бог.